

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 180 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 1c

Nr. 32

PENKTADIENIS, RUGPĪČIO (AUGUST) 22, 1958, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXVII

Plieno darbininkai Hamiltone apleidžia įmonę paskelbus streiką. Jie buvo priversti

eiti į streiką, kuomet kompanija atsisakė patenkinti jų teisėtus reikalavimus. Plieno

darbininkai Sault St. Marie, Ont., taipgi negali susitarti ir gali eiti į streiką.

Išrodo, Kad Jungtinės Tautos Nori Pavest Vidurryčius Hammarskjöldui

NEW YORK. — Jungtinių Tautų asamblėjos veikla rodo, kad didžiūma jos narių linksta prie uždėjimo Vidurryčių problemos ant sekretoriaus Hammarskjöldo pečių.

Hammarskjöldas, kaip žinia, dar atidarant susirinkimą, patiekė planą Vidurryčių problemai išrišti. Prezidentas Eisenhower daug pasiskolino iš jo programos. Ir kaip atrodo, niekas nicks ge-

resnio dar nepasiūlė. Reikia tiksliai "apšifuoti" Hammarskjöldo programą ir pavesti jam įgyvendinti.

Hammarskjöldo idėja sukasi apie tai, kad Vidurryčių tautos turi nemažai pajamų iš aliejaus (virš \$1.000.000.000), tik reikia suorganizuoti tas šalis, kad jos kooperatyviai vestų tų šalių gyvenimo pakėlimo programos vykdymą. Jungtinės Tautos turi užtikrinti visų esamų valstybių saugumą.

Prezidentas Eisenhower nori didesnio Jungtinių Tautų įsikišimo ir prižiūrėjimo. Jis taipgi kalbėjo apie pagalbą.

Visų pirma, žinoma, britai ir amerikiečiai turi ištraukti savo karines jėgas iš Jordano ir Lebano ir pavesti tų šalių prižiūrėjimą Jungtinių Tautų stebėtojams. Bet čia atsiranda kliūčių.

Kas liečia Lebanoną, atrodo, kad tenai padėtis nėra taip keblė. Amerikiečiai gali užleisti vietą JT stebėtojams be baimės. Reikalai tenai tvarkosi gerojone pusėn. Bet Jordanas atsisako sutikti su JT planu. Ir dėl gerai žinomos priežasties. Britai tenai savo durtuvais palaiko kariuokės Huseino valdžią. Jei

jie išeina, kariuokės su savo valdžia turi išeiti kartu. JT stebėtojai juk negali išlaikyti jo valdžią.

Šis klausimas gali būti išspręstas tiksliai pačios Britanijos. Jeigu ji sutiks ištraukti savo kariuomenę ir išsiųsti kariuokę su savo valdžia, viskas susitvarkys. Bet jei ne, tai bus keblus dalykas. Britai turės parodyti, kas jiems daugiau apeina, Vidurryčių normalizavimas, ar kariuokės Husein.

Vaistai Pailgina Vėžiu Sergančiųjų Gyvenimą

TORONTO. — Dr. Gordon Murray, Gardiner Medical Research Foundation direktorius, išvystęs vaistus, kurie palengvina vėžio ligą ir prailgina ligonių gyvenimą trimis metais.

Pradėjus naudoti jo vaistus, ligoniai jautėsi daug geriau ir dar išgyvenę po tris metus, nors jų liga buvau įsisenėjusi ir pavojinga gyvybei.

Bet vaistai vistiek negali išgydyti. Jie tik palengvina ligą ir pratęsia gyvenimą.

Justas Paleckis Svečiavos Pas Sao Paulo Lietuvius

SAO PAULO, Brazilija. — Sao Paulo dienraštis Folha de Trade rugpiūčio 6 d. laidoje praneša, kad Tarybų Lietuvos prezidentas ir TSRS Aukščiausiosios Tarybos viceprezidentas Justas Paleckis rugpiūčio 5 d. lankėsi Sao Paulyje ir svečiavosi pas Sao Paulo lietuvius.

J. Paleckį į Sao Paulo pasikvietė pažangietis lietuvis Albinas Vaikšnora į šeimynišką banketą (party), surengtą "15 Kovos Kultūriname Vengrų Klube". Be to, į banketą Vaikšnora turėjo pasikviesti ir 200 savo draugų, Sao Paulo lietuvių.

Kiekvienam į banketą pakviestam lietuviui teko paspausti prez. J. Paleckio ranką, apsikabinti ir pasibučiuoti lietuvišku Brazilijos lietuvių įpročiu. Paleckis bankete

svečius pasveikino 15 minučių kalba, papasakodamas, kaip dabar Lietuva stotasi ir palinkėjo Sao Paulo lietuviams būti gerais piliečiais pasirinktoje šalyje.

Prez. J. Paleckis su svečiais kalbėjosi ir vaišinosi labai draugiškai ir be jokio pasididžiavimo. Bet į banketą tuo metu įsiveržė neprašytų svečių, naujai į Braziliją atvažiuosiu lietuvių, jų tarpe ir du lietuviai kunigai.

J. Paleckis kalbėjosi ir su jais. Kunigui Juozui Seskevičiui Paleckis atsakė, kad Tarybų Lietuvoje dabartiniu laiku bažnyčia atskirta nuo valdžios, kaip ir Brazilijoje. Religinė laisvė esanti pilna, niekas niekam nedraudžia eiti į bažnyčias.

Į kunigo Bružiko provokacinį klausimą apie deportavimus Sibiran, banketė dalyviai neleido J. Paleckiui atsakyti ir neprašytus svečius iš banketo išprašė.

J. Paleckis šiuo metu dalyvauja Rio de Janeiro pasaulinėje parlamentarų konvencijoje.

Buvo Susitarę Atidoti Siriją Karaliaus Dėdei

BAGDADAS. — Čia prasidėjo byla prieš 108 buvusios valdžios pareigūnus. Bylos eigoje iškylo viršūn, kad buvo stokašbis užimti Siriją ir pasodinti tenai Irako karaliaus dėdę princą Abdul Illah.

Teisme buvo apklausinėjamas Ahmed Mukhtar Baban, buvęs premjero pavaduotojas. Jis sakė, kad Nuri as-Said, buvęs premjeras, buvo suorganizavęs suokalbjį prieš Siriją du metai atgal, su Jungtinių Valstijų, Britanijos, Turkijos ir Izraelio žinia, nuversti Sirijos vyriausybę ir pasodinti į sostą Irako karaliaus Feisalo dėdę princą Abdulą Illah.

Karalius Feisal, dėdė Illah ir Nuri as-Said krito laike perverimo liepos 14. Baban sakė, kad karalius buvęs priešingas siuntimui kariuomenės į Siriją.

Plieno Darbininkai Hamiltone Laikosi Labai Solidariai

HAMILTON. — Apie 7.000 plienu darbininkų, kurie išėjo į streiką savaitę atgal, laikosi labai solidariai. Įmonės uždarytos. Įleidžiami tiksliai būtinais reikalingi užlaidai kitojai ir raštinų tarnautojai.

Derybos tarp unijos ir samdytojų eina, bet kol kas nesimato, kad būtų einama prie susitarimo. Matomai dar ims kiek laiko, kol bus surastas susitarimo taškas.

Unija reikalauja 33 centų į valandą, o kompanija sutinka pridėti tik 5 centus į valandą. Kaip matote, skirtumas didelis, kas liečia atlyginimą. O yra ir kitų klausimų.

JAV Nepritariančios Hammarskjöldo Planui

NEW YORK. — JT sekretoriaus planas, kuriam pritaria eilė vidurinių jėgų, kurių tarpe aktyviausiai pasireiškia Norvegija, neturys Jungtinių Valstijų pritarimo. Arabų šalis taipgi nerodančios entuziazmo.

D950-2-52
2.9.58

#1153

Box # 72.

Pasidairius po Kanadą

Anglijos karalienės sesuo Margareta jau sugrįžo į Angliją, praleidusi 4 savaites Kanadoje. Spauda ir televizija daug prilepėjo apie jos vizitą, garbindami mergaitę, bet atsirado ir tokių, kurie atvirai pasakė, ką jie mano.

Kritikai sako, kad visur, kur tik karalaitė lankėsi, apie ją sukosi aukšti pareigūnai. Tai buvus pramoga "aukštiesiems" žmonėms ir karalaitėi, bet naudos Kanadai ir jos žmonėms — jokios. Bereikalingas pinigų eikvojimas.

Vyriausybės knygų tikrintojai Ottawoje iškelia viršūnų domių dalykų. Štai pora pavyzdžių:

Buvęs gaminamas koks tai prietaisas dėl laivyno. Buvę išleista keli milijonai. Bet buvę surasta, kad tokį prietaisą galima pirkti Anglijoje už kelis šimtus tūkstančių dolerių.

Ottawos priemiestyje buvo statomas taip vadinamas National Printing Bureau. Turėjo kainuoti \$6,000,000, o kainavo \$16,000,000, bet ir dabar po namu ežeras. Pona barasi ir pirštais badosi.

Vyriausybė pardavė Kubos kompanijai 8 prekinis laivus. Už juos gavo \$2,800,000. Viena Toronto kompanija sako, kad ji buvo sutikusi mokėti \$3,000,000.

Įdomu pastebėti dar ir tą, kad vyriausybė išpardavinėjo prekinį laivyną užsieninėms kompanijoms vyriausiai todėl, kad jūrininkai streikavo ir reikalavo didesnio atlyginimo ir geresnių darbo sąlygų.

Maclean's žurnalo bendradarbis MacKenzie Porter aprašo Kanados biznierių įspūdžius Tarybų Sąjungoje. Grupę sudarė 21 biznierių ir atstovavavo beveik visas svarbesnes biznio ir pramonės sritis.

Iškia pasakyti, kad biznierių parvažiavo namo susirūpinę. Jie surado, kad Tarybų Sąjunga smarkiai žengia pirmyn. Porter pareiškia:

"Nekurie iš grupės, įskaitant John David Eaton, T. Eaton Co. Ltd. prezidentą, pranašauja, kad per 15 me-

tų Rusija pralenks Jungtines Valstijas ekonominiu".

R. J. Adams užbaigdamas pasikalbėjimą, štai kaip išsireiškia:

"Kelionė davė mums galvosūkį. Man išrodo, kad tėra tik vienas vilties spindulys. Rusijoj slankioja kapitalizmas. Pas mus slankioja socializmas. Galimas daktas, kad kur nors bus galima abiems sistemoms susitikti, susitarti ir dirbti kartu dėl pasaulio gerovės. Žinoma, jeigu mes nesusinaišinsime vieni kitų".

Home Service Association

Laiškas iš Brazilijos

Pasaulinės Lietuvių Bendruomenės Organizatoriai ir Lietuvių Brazilijoje

Daugumai lietuvių yra žinoma, kad Brazilijoje demokratinės lietuviškos spaudos, nei pažangesnės legalės organizacijos nėra, kadangi Brazilijos "demokratija" nepripažįsta tokios laisvės. Bet čia nuo pirmųjų masinės lietuvių imigracijos dienų fašistiniai elementai iš Lietuvos turėjo laisvę sukli savo lizdus. Kas blogiausia, tai kad jie ne tiek suko lizdus, kiek skundė policijai bent kiek pažangesnį pasireiškimą lietuvių tarpe. Skundė pradedant konsulu P. Bačiuoliu ir baigiant A. Polišaičiu ir jų draugais. Dėl to daugeliui pažangiečių teko skaudžiai nukentėti. Dabar jie visi pasivadino "veiksniais" ir "vaduotojais".

Reakcionieriai turi vieną savitą ir vieną mėnesinį žurnalą, du radijo pusvalandžius į savaitę ir ketvertą organizacinių vienetų. Dabar bando suorganizuoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Tam darbai vadovauja buvę seni smetoninės diktatūros šalininkai, o daugiausiai po karo atbėgę nacių simpatikai, o dabar Amerikos imperializmo simpatikai. Jie kalba ir rašo ragindami palaikyti lietuvių. Bet jie nori, kad lietuviai be išimties būtų jų ideologijos, trokšti karo, remti visus imperialistinės politikos sie-

Toronte užsimojo atleisti vieną savo darbininką už tai, kad jis lankėsi Tarybų Sąjungoje.

Tuo tarpu tas darbininkas, Jack Souch, sako, kad jis daug ko gera patyrė Tarybų Sąjungoje ir galėtų pritaikyti Toronte.

Mėsos pakavimo darbininkai, samdomi Canada Packers kompanijos, gauna nemažą algų pakėlimą. Bėgyje 20 mėnesių jų algos padidės 21 centu į valandą.

Dabar pakeliama 13 centų į valandą, o pradžioje kitų metų bus pakelta dar 8 centais.

Sutarties apima 4,500 darbininkų, kurie samdomi Canada Packers visoj Kanadoj.

Kanadietis

O dauguma laiškų parašyta jaunuolių, kurių mes išvažiudami iš Lietuvos nepalikome. Tai mūsų brolių bei sesių vaikai. Tie jaunuoliai rašo labai gražiai, taisyklingai. O kiek mes Brazilijoje gimusių ir augusių rasime gerai kalbančių ir rašančių lietuviškai? Manau, kad būtų galima ant pirštų suskaičiuoti. Be abejo, tai apgailėtinas reiškinys.

Jeigu Brazilijoje nebūtų buvę persekiojami pažangieji, mes šiandien turėtumėm daug didesnę skaičių jaunimo, kalbančio lietuviškai. Bet Lietuvos "vaduotojai" gerai žino, kad prie tų persekiojimų prisidėjo savo skundais. Ir dabar dar daro tą patį.

Geriausias kelias lietuvių išlaikyti, tai grįžimas į gimtąją žemę ir įsijungti į tautos kamieną. Bet tie vaduotojai, lietuvių saugotojai, kaip matome iš jų pačių, nemano grįžti, nes jiems gyvenimas be nuosavų bankų, fabriku, dvarų, be išnaudojimo kitų, nepriimtinas. Jiems lietuvių be minėtų dalykų neturi vertės.

Šmeiždami gimtąjį kraštą, šaukdami, kad tenai bus visi "surusinti", jie slopina lietuvių ir čia, Brazilijoje. Daugelis jaunuolių numoja ranka į lietuviškus reikalus ir pasineria svetimųjų jūroj. Glaudesni ryšiai su Lietuva, susirašinėjimas su saviškiais prisidėtų prie palaikymo lietuvių. Urugvajaus ir Kanados lietuvių delegacijų aptarimą Lietuvoje buvo labai teigiamas reikšmingas lietuvių palaikymui užsienio lietuvių tarpe.

PLB organizatoriai Brazi-

Gordie Tapp, CBC Televizijos Country Hoedown programos žvaigždė.

lijoje į savo pagrindus deda tuos pačius "veiksnius" propaguojamus dalykus. Jiems bendruomenė yra tik įrankis — biznis. Bus pinigų. Jie naudos juos sau ir savo veiklai.

Bet demokratinę pažiūrą lietuvių, kurie myli savo tautą, trokšta palaikyti ryšį su Lietuvos liaudimi, tokios bendruomenės nerems. Kiekvienas supranta, kad remti tuos, kurie lenktyniuojasi šmeiždami Lietuvos liaudies vadovus, socialistinę santvarką, būtų nusizengimas prieš savo tautą ir visą demokratinę žmoniją.

Bijūnas

Sao Paulo, Brazilija.

FRANK VASS, B.A.

Adv. katas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Resi. enc. — MI. 9352
Toronto

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — MO. 1232
Toronto

Aktų ir Akinių Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po pietų uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt. vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

KAS ČIA KALBA?

Nugi, baisiai įdomios knygos, kurias pradėjęs skaityti, skaitysi neatsikvėpdamas iki galo... kurios parduodamos visai žmoniškai kaina... kurios eina ir į Lietuvą ir ta pačia kaina — tik 5 doleriai už visas 4 knygas! (Kurie siųsite į Lietuvą, atsiųskite mums aiškų adresą).

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėti negali, kada mane skaitai. 311 puslapių. Kaina \$3.00.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — žiaurios tikrovės vaizdų knyga, kurioje tikrojo, nuogojo gyvenimo yra daugiau, negu mariose vandens ir druskos. Iliustruota, 316 psl., kaina \$3.00.

SIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi. 449 psl., kaina \$4.00. Iliustruota.

SLIAPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS TIK UŽ \$5.00! Bet kas nori tik 1 ar 2, ar 3 knygy, tai už 1 tik \$2.00, už 2 tik \$3.00, už 3 tik \$4.00.

Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:
DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St.

Chicago 8, Ill., USA

Namų Savininkai:

Ar Nereikia Jums Pinigų?

Lithuanian - Canadian Mortgage Co.

duos jums pinigų ant antro mortgage ant jūsų namo ant išsimokėjimo iki 5 metų.
Jokio mokesčio už paruošimą mortgage.

Telefonuokit: EM. 8-1242

TARYBŲ LIETUVOJ

Kolektyvinės Sutartys Įmonėse

Liaudies ūkio taryba ir Respublikinė profsąjungų taryba patikrino, kaip gamyklose ir fabrikuose 1957 metais buvo įvykdytos kolektyvinės sutartys ir kaip šios sutartys sudarytos 1958 metais. Liaudies ūkio tarybos posėdyje buvo suvesti tikrinimo rezultatai. Kolektyvinės sutartys suvaidino didelį vaidmenį gamybiniame gyvenime, gerinant įmonių darbuotojų darbo ir buitines sąlygas. Daugelyje gamyklų ir fabriku įdiegta pažangi technologija, mechanizuoti daug darbo reikalaujantieji procesai. 41 tūkstančiu 540 kvadratinėjų metrų padidėjo įmonių butų fondas, pastatyti nauji vaikų darželiai ir lopšeliai, ligoninės ir mokyklos. Buvo toliau vystomas sportas ir meno saviveikla.

1958 metams kolektyvinės sutartys sudarytos 212-oje Liaudies ūkio tarybos įmonių. Šiose sutartyse numatytos priemonės, turinčios tikslą padidinti produkcijos gamybą, toliau gerinti darbininkų ir tarnautojų gyvenimo, materialines ir buitines sąlygas.

Vykdoma Statyba

Klaipėdoje sunku rasti tokią gatvę, kur nebūtų statybos pastolių. Sportininkų gatvėje statomas pirmas Klaipėdoje daugiabutis gyvenamasis namas iš stambiųjų silikatinių blokų. Visi darbai statybos aikštėje mechanizuoti. Baigiamas statyti 92 butų gyvenamasis namas Montės ir Mažvydo gatvių kampe. Gražūs, plokštėmis apdaryti gyvenamieji namai statomi J. Janonio, Pergalės gatvėse, Lenino aikštėje. Šiemet uostamiesčio statybininkai perduos miesto darbo žmonėms apie 30,000 kvadratinėjų metrų naujo gyvenamojo ploto.

Per trumpą laiką Pasvalio rajono centre išaugo pastyti gyvenamųjų ir administracinių pastatų kvartalai, kurie sudarė naujas gatves — Ežerų, Pionierių, J. Žemaitės.

Valstybės lėšomis statoma vis daugiau gyvenamųjų namų. Kartu daug dėmesio Pasaulyje skiriama individualinei statybai. Per pastaruosius 4 metus mieste pastatyta apie 120 individualinių gyvenamųjų namų. Daugelio darbininkų šeimoms švęs įkurtuves savuose namuose šiais metais.

Technika Naujų Šeiminių Rankose

Šį pavasarį 16 Pasvalio rajono kolūkių pradėjo lauko darbus savais traktoriais. „Istros“ kolūkis įsigijo 6 traktorius. Tai daugiausia mašinos, priklausiusios tai pačiai MTS brigadai, kuri aptarnaudavo šį kolūkį. Perėjo į žemės ūkio artelę iš MTS ir mechanizatoriai su brigadininku Stankevičium priešakyje.

Kartu su naujai įsigytais mašinomis „Istros“ kolūkis dabar turi 9 traktorius.

Traktoriniai darbai atliekami dviem pamainom. Palyginus su praeitais metais, traktorių išdirbis pusantro karto padidėjo.

Kolūkyje pradėtos statyti mechaninės dirbtuvės. Tai žymiai palengvins technikos priežiūrą.

Lietuviški Kilimai

Respublikoje labai noriai perkami kilimai, pagaminti naujoje Lietuvos įmonėje — Lentvario kilimų fabrike. Šiemet jis turi pagal planą duoti 30 tūkstančių kvadratinėjų metrų kilimų, bet įmonės darbininkai nutarė viršyti užduotį ir pagaminti ne mažiau kaip 40 tūkstančių kvadratinėjų metrų.

— Tačiau ir šis skaičius nėra kraštutinė riba, — sako fabriko vyriausiasis inžinierius Leonas Pūkas. — Gamyba plečiama diena iš dienos. Palaipsniui mes padidinsime įmonės pajėgumą iki 300 tūkstančių kvadratinėjų metrų kilimų per metus.

Dabar statomas pagrindinis korpusas, kuris bus perduotas eksploatacijon šiais metais. Jam jau gaunami įrenginiai iš broliškų tarybinų respublikų.

Vaikų Vasaros Poilsis

Vilniaus miesto Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomasis komitetas priėmė nutarimą dėl vaikų vasaros poilsio organizavimo. Prie šešių mokyklų įsteigiamos miesto pionierių stovyklos. Maitinimui ir sporto inventoriui iš miesto biudžeto papildomai paskirta apie 100 tūkstančių rublių.

Vilniaus mokyklų direktoriams pasiūlyta vasaros atostogų metu organizuoti jaunųjų gamtininkų ratelių darbą mokomuosiuose — banduomuosiuose sklypuose, rengti tematinius vakarus ir rytmečius, turistinius žygius gimtajame krašte, ekskursijas į

Nidos „Pasieniečio“ artelės žvejai kasmet pagauna dešimtis tonų ungurių. Šiemet šios vertingos žuvies žūklės sezoną sėkmingai pradėjo šešios artelės grandys. Ungurių žūklės meistrai Mikas ir Vilius Kalviai kasdien į krantą pristato po 60-70 kilogramų ungurių.

Nuotraukoje: žvejai V. Kalvis ir M. Pugelis ungurių žūklės metu.

įmones, į istorines vietas. Prie Pionierių rūmų numatyta įsteigti vyresniųjų klasių mokinių vasaros klubą.

Miesto kūno kultūros ir sporto komitetas organizuos sporto žaidimus ir varžybas. Sporto draugijos nemokamai leis moksleiviams naudotis stadionais, plaukimo baseiniais, vandens bazėmis ir sporto salėmis užsiėmimams bei treniruotėms.

Daugelis ikimokyklinio amžiaus vaikų, kurie lanko vaikų darželius, vasarą praleis vasarvietėse — Valakumpiuose, Pavilnyje, Nemėnėnės rajone.

Mokytojų Poilsis

IV vidurinės mokyklos mokytojai Neverdaitis ir Neverdaitienė per švietimo darbuotojų profsąjungą gavo lengvatines kainomis turistinius kelialapius nuvykti į Kijevo. Per dešimt dienų jie galės susipažinti su Ukrainos sostinės įžymybėmis, lankysis muziejuose, teatruose.

Gerai praleis savo atostogas ir kiti Vilniaus mokytojai. Daugelis jų darys ekskursijas į Maskvą ir Leningradą, plauks garlaiviais iš Maskvos į Astrachanę. Grupė mokytojų apsilankys Lenkijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Vokietijos Demokratinėje Respublikoje. Daugiau kaip 200 žmonių praleis savo atostogas Sočio, Kislovodsko, Piatigorsko, Jaltos, Palangos, Druskininkų, Birštono bei kitų kurortų sanatorijose ir poilsio namuose.

VILNIUS. — Neseniai Vilniuje, Antakalnio parke, įvyko tradicinė Dainų šventė. Programoje dalyvavo apie 8,000 dalyvių.

Respublikose Liaudiškose

Kinija — Pramonės Įrengimų Eksportuotoja

Didėjančiame Kinijos eksporte vis didesnę vietą užima pramonės produkcija — staklės, mašinos, įvairūs komplektiniai įrenginiai lengvosios pramonės įmonėms.

1957 metais šią produkciją pirko 16 šalių, daugiausia Pietryčių Azijos šalys. Šių metų pirmame ketvirtyje užsienio firmos sudarė su Kinijos organizacijomis kontraktus, pagal kuriuos bus tiekiamos audimo staklės, įrenginiai statybinių medžiagų pramonei, juostiniai transporteriai, traukiamosios staklės ir kitos mašinos. Tiekimų apimtis tris kartus didesnė, negu praeitų metų pirmame ketvirtyje. Įrengimų muilo gamykloms ir dviračių fabrikams perka Burma, tekstilės fabrikams — Indonezija ir Vietnamas.

Šiais metais eksportuojamų prekių asortimentas padidės daugiau kaip šimtu pavadinimų. Apie šias Kinijos eksporto vystymo perspektyvas vaizdžiai pasakoja eksportuojamos produkcijos paroda, kuri atidaryta Guančou mieste. Parodoje jau apsilankė daugiau kaip dešimties šalių prekybinių sluoksnių atstovai, kurie savo atsiliepimuose pripažįsta Kinijoje pagamintų prekių aukštą kokybę.

Kinijoje Tiesiamas Naujas Geležinkelis

Pradėtas tiesti pirmas Lančou - Chinchajaus geležinkelio ruožas. Šis 174 kilometrų ilgio ruožas nutis nuo Chekou iki Sinipo - Chinchajaus provincijos centro. Jis bus užbaigtas 1959 metų pabaigoje.

Iš viso Lančou - Chinchajaus geležinkelio ilgis sudarys 1,200 kilometrų. Jis pasisieks Lenchu miestą Caidamo įdauboje, kur atrasti naftos ir kitų naudingųjų iškasenų telkiniai. Ši trasa bus sujungta su šalies geležinkelio tinklu ir su planuojamu Cinchajaus - Tibeto geležinkeliu.

Kinijos Miškai Skiriamai Liaudžiai Tarnauti

Šių metų pirmame ketvirtyje šalyje paruošta 6,700 tūkstančių kubinių metrų miško medžiagų. Per tris 1958 metų mėnesius šalis gavo miško medžiagų 1,500 tūkstančių kubinių metrų daugiau, negu per tą patį praeitų metų laikotarpį.

Darbo našumas miško pramonėje, palyginus su praeitų metų pirmu ketvirčiu, padidėjo 12 procentų.

Šiemet respublikos miškų

ūkiui yra iškilę dideli uždaviniai. Reikės paleisti į darbą kelis kartono, popieriaus ir spirito fabrikus, taip pat didžiausią šalyje miško kombinatą ir cheminę medienos apdirbimo įmonę. Šimtai kilometrų geležinkelių ir plentų sujungs Vidinės Mongolijos, Junanio, Guansio ir Sychuanio miškų masyvus su perdirbančiomis įmonėmis.

Kartu šalyje neregėtais tempais vyksta miškų sodinimas. Per pirmuosius tris šių metų mėnesius miško sodinių plotas sudarė daugiau kaip 11 milijonų hektarų. Penkiose provincijose apželdyti Janczy upės krantai, Šansio provincijoje — Chuanchės upės krantai. Beveik visi dideli respublikos miestai ir provincijos įsijungia miškų želdinimo judėjimui.

Metalurgijos Pramonės Vystymas Kinijoje

Prie veikiančio dabar Kinijoje Anšanio metalurgijos kombinato šiemet prisidės kitas — Uchanės kombinatas, o ateinančiais metais — Baotou metalurgijos kombinatas, kurie, baigus statyti pirmąją jų eilę, duos šaliai po pusantro milijono tonų metalo ir paskui dvigubai padidins metinę gamybą.

Be to, antrajame penkmetyje respublikoje nutarta vienu metu 18-oje provincijų pastatyti 18 nedidelių ir vidutinių metalurgijos gamyklų, kurių pajėgumas būtų nuo 50,000 iki 300,000 tonų plieno per metus. Jos visos bus pilnutinai aprūpintos patalpose Kinijoje pagamintais įrengimais.

Universalis traktorius „KROT“

Vokietijos Demokratinėje Respublikoje Senebeko traktorių fabrikas neseniai masiškai pradėjo gaminti naujus universalius traktorius „Krot“. Šis traktorius turi 15 arklų jėgų dizelinį motorą su oriniu atšaldymu. Labai gerai jame įrengta greičių dėžė, turinti 16 perjungėjų, kurie leidžia traktoriui važiuoti 8 greičiais į priekį ir 8 atgal. Jų dėka mašina gali važiuoti nuo 0,9 iki 15 km per valandą.

Naujuoju traktoriumi, kartu su jam priklausanciais žemės ūkio padargais, galima atlikti 32 rūšių darbus, pradedant dirvos kultivavimu, sodų purškimu ir baigiant miško pervežimu. „Krot“ turi hidraulinę pakabinamąją sistemą. Jo vairuotojas gerai mato dirvą dirbančius padargus. Šių savybių dėka „Krot“ traktoriui vargu ar gali prilygti kitokia panaši mašina.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4858

ATEITIS LABAI AIŠKI

Veiksnių spaudoje rodoma daug rūpesčio dėl lietuvių bėg. Iš visų atsilepimų aiškiai matosi, kad nei vienas neturi atsakymo į šį klausimą. Visi dėjuoja, bet neturi vaistų. Rodos, kad šis klausimas būtų pirmu kartu iškilęs. O klausimas yra labai senas dalykas ir gyvenimas yra davęs daug faktų jam suprasti.

Išsivėję yra senas dalykas. Emigrantų yra visose šalyse. Viso šio kontinento gyventojai yra ateiviai. Tik indijonai gali būti skaitomi vietiniais. Žiūrint atgal galima matyti daug aiškių įrodymų, koks gali būti likimas vienos ar kitos ateivių grupės.

Neliesime kitų šalių, imsime tiktai Kanadą. Nėra pasaulyje tokios šalies, kurios žmonių Kanadoje nebūtų. Bet jų tautybę neišsilaikė, išskyrus dvi — anglų ir francūzų. Šių dviejų tautų ateiviai pirmieji atvyko ir jie sudaro Kanados gyventojų pagrindą. Jų kalbos virto oficialėmis Kanados kalbomis. Jos tiktai ir turi progą išsilaikyti.

Vokiečiai, ukrainai, italai, olandai ir kiti Kanadoje yra laikinas reiškinys. Savo tautybės požymius išlaiko tiktai atvykusieji. Jų vaikai, su mažomis išimtimis, priima vietinę kalbą ir isilieja į vietinę kultūrą ir nustoja ateivio pobūdžio. O jų vaikai dar toliau isilieja į vietinį gyvenimą. Kaip jų tėvų, taip ir jų gimtinė jau čia.

Ukrainai, lenkai, vokiečiai, olandai yra gana skaitlingi. Vokiečių ir ukrainų Kanadoje yra po kokį pusę milijono. Bet ir jiems nėra progos išlaikyti tautybę, kalbą. Ir jų tarpe tik atvykusieji vartoja savo kalbą namuose. Žinoma, yra išimčių, bet tas nėra taip svarbu.

Kai kam gal nepatiks, bet faktiniai ir gerai, kad taip yra. Jei kiekviena ateivių grupė visuomet laikytųsi savo kalbos ir papročių, tai būtų nepaprastai sunku Kanadai tvarkytis. Kanados tauta, kuri dabar laipsniškai vystosi iš įvairių ateivių, būtų neįmanoma.

Atvykusiems nėra reikalo taip sielotis, kad prigimtoji kalba neatsilaikys. Čia gimusiems juk tėvų kalba virsta antraeilium dalyku. Gerai, kad tėvai juos išmokina savo kalbos. Žinojimas visuomet naudingas. Bet gyvenime ji bus tik tiek reikalinga, kiek jie bus susirišę su tėvų organizacijomis.

Ukrainai turi daug jaunimo. Ir pažangiečiai ukrainai turi daug jaunimo. Bet jaunimas linkęs prie anglų kalbos. Ir laikraštį leidžia anglų kalba. Jie netolsta nuo tėvų, nuo jų organizacijų, nuo jų idėjų, bet jie net tarpusavyje kalbasi angliškai. Tas pats su žydų ir vokiečių ir kitų jaunimu.

Daug blogesnis dalykas, kai čia gimusių vaikų tėvai visiškai nemoka angliškai, kalbos tos valstybės, kurioje gyvena. Dažnai viešose vietose vaikams nemalonu, kada jų tėvai negali susikalbėti su kitais. Dažnai žmogaus kultūringumas sprendžiamas iš jo kalbos. Sunku tokiams gauti vietinių pagarbą, kuomet jų kalbos nesimokinama.

Lietuvių Kanadoje ir Jungtinėse Valstijose yra laikinas dalykas. Ji bus tol, kol bus senesnių ateivių. Senesniems sunkiau įsilieti į vietinį gyvenimą. Dėl to kyla reikalas turėti savo organizacijas, savo svėtaines ir spaudą.

Kitoms tautoms bus lengviau išsilaikyti ilgiau, nes jos skaitlingesnės, nuolatos papildo nauji ateiviai. Kas liečia lietuvius, mes galime tikėtis didesnio emigravimo namo, negu iš tenai.

Senesnio amžiaus ateiviams reikėtų daugiau kalbėti apie tai, kaip pašalinti barnius, neapykantą vienas kitam. Tas daugiau kenkia ateiviams ir jų kultūrai, negu vaikų ištautėjimas. Jie negali ištautėti, nes jie nėra ateiviai, o čia gimę. Draugiškas sugyvenimas senesniųjų tarpe sumažintų tą sunkenybę, kuri slėgia ateivį. Draugiško atmosferoj būtų daug lengviau pergyventi emigrantišką gyvenimą, kiek jo dar liko mums gyventi.

O kam toks gyvenimas yra nepakeliamas, kito kelio nėra, kaip grįžti namo. Tą visuomet galima padaryti. Daug kas taip ir daro. Kiti išgyvenę virš 30 metų svetur nepriėjo ir grįžta namo.

Mirties Slėnis prie Šešupės

J. Jurginis

1941 metų vasarą, vos tik okupavus Lietuvą, vokiečių kariuomenės karo komendantai įsakė Lietuvos žydams prisisiūti ant krūtinės ir nugaros po geltoną šešiamkampę žvaigždę, nevaikščioti šaligatviais ir eiti dirbti ten, kur vietinės okupantų valdžios bus liepta. Marijampolėje rugpjūčio 30 dieną, šeštadienį, baigus darbą, komendantas įsakymu žydai darbininkai ir darbininkės iš kareivinių rajono nebebuvo išleisti. Automatais ginkluoti sargybiniai juos visus surinko ir suvarė į kareivinių arklides. Kitą dieną, ankstyvą rytą, policininkai, kurių pareigas ėjo buržuazinių nacionalistų smogikai, ir kareiviai rinko iš viso miesto žydus, neskirdami nei jų amžiaus, nei lyties, nei profesijos, ir varė į tas pačias arklides. Kadangi dauguma spėjo, jog tai rengiamas žydų getas, apie kurį mieste jau buvo kalbama, varomieji arklides stengėsi pasiimti su savim vertingiausias ir reikalingiausias daiktus. Buvo surinkti iš butų ir ligoninių seniai ir ligoniai, nebegalėję paeiti. Tą patį sekmadienį buvo surinkti žydai iš aplinkinių valsčių miestelių, neaplenkiant ir Kalvarijos psichiatrinės ligoninės. Vakare penkios kareivinių arklidės buvo grūstė prigrūstos žmonių.

Rugsėjo pirmą dieną, pirmadienį, penktą valandą ryto, kada Marijampolė dar tebe miegojo pritrenkta vakarykščios dienos įspūdžių, policija ir kareiviai ėmė vaikščioti po darbininkų butus ir rankioti vyrus. Jiems liepė pasiimti po kastuvą, kirvį ar kokį darbo įrankį ir eiti, o kas sakė neturįs, tam pažadėjo duoti valdišką. Iš viso buvo sugaudyta apie pusantro šimto žmonių. Sugaudytuosius atvedė į Šešupės parkrantę, kur šlaituose kadaise buvo įrengta pėstininkų pulko šaudykla.

Čia darbininkai rado iškastus keturis septyniadesimties metrų ilgio, trijų metrų pločio ir dviejų metrų gylio griovius. Pagrioviais mėtėsi kastuvai. Iš kažkur atsiradęs buvusios Lietuvos kariuomenės uniforma apsirėngęs viršila jiems paaiškino, kad reikia iškasti dar keturis tokius griovius, ir parodė, kur ir kaip kasti. Žemių liepė nesklaidyti, nes griovius netrukus reikės užkasti. Bedirbdami darbininkai vienas nuo kito sužinojo, jog pirmuosius keturis griovius iškasė žydai, bet patyrę, kad jie kasa sau kapus, atsiskakė toliau kasti ir grįžo

baimės apimti į arklides. Pasklidus tokioms kalboms, dalis darbininkų bandė iš tos vietos pasišalinti, bet pamatę, kad visas rajonas apsuptas sargybos, grįžo atgal. Per keletą valandų grioviai jau buvo iškasti. Grioviakasiai bandė atsikvėpti ir užsirykyti. Viršila kažkur dingo, savo vietoje palikęs keletą žmonių, vilkėjusių senąją eilinių kareivių uniformą.

Į darbo vietą atvyko vokiečių karo komendantas, uniformuotos svitos ir okupantų valdžios paskirto Marijampolės apygardos tarėjo Goštauto lydymas. Komendantas ir tarėjas pasakė šlaite sustatytiems darbininkams trumpas kalbas, kad, esą, reikia išžudyti visus žydus.

Tuo pat metu kareivių rajone rikiavosi ten laikinai gyvenusi pirmoji lauko žandarmerijos kuopa. Policmeisteris Vitkė išrikiuotiems savo žandaroms pasakė tokią pat kalbą, kokią vokiečių komendantas su lietuvių šdaviku tarėju sakė sugaudytiems grioviakasiams. Baigdamas savo kalbą, policmeisteris paaiškino uždavinį: saugoti, išdėsčius kulkosvaidžius, Šešupės šlaitus, šaudyklą ir iš ten nieko nepraleisti. Jeigu kas bandytų bėgti, šauti be mažiausio pasigallėjimo, nes tai busia žydai. Speciali komanda vykdydanti jiems mirties bausmę.

Žandarai, pasiėmę ginklus ir pasiskirstę poromis, išėjo į nurodytas vietas saugoti mirties slėnio, atsiremiančio į Šešupės vingį. Vitkės prakalbą girdėjo tuo metu lopą kareivinių stogus darbininkai, šiek tiek supratę vokiškai.

Lygiai dešimtą valandą pasigirdo švilpukas. Vokiečių įsakytas, švilpuką pūtė viršila Giržada. Valandėlei praslinkus, pakalnėn, Šešupės šlaitų link, ėmė leisti jauni vyrai žydai, išrikiuoti gretomis po keturis, visiškai nuogi. Jie ėjo baisiai išvarginti, iš viso gal kokie du šimtai žmonių. Jiems buvo įsakyta lipti į griovį, tvarkingai sugulti kniubščia vienam šalia kito. Jeigu tarp sugulusių pasitaikydavo tarpas, komendantas liepdavo susiglausti, o kai kada pats įšokdavo duobėn ir batų paspirdavo. Tuomet nuo griovio krašto civiliai apsirėngę žmonės — buržuaziniai nacionalistai smogikai paleisdavo šūvių salvę į suguldytus pakaušius. Iš duobės pasigirdavo riksmas ir vaitojimas. Vieną eilę sušaudžius,

grioviakasiai turėjo ant jos užpilti ploną žemių sluogsnį. Nuo kaimelio žemyn eidavo kita nuogųjų partija.

Šalia vieno kito, eilė ant eilės, iškamuoti, visiškai bejėgiai, kaip malkos gulė žmonės į griovį ir tenai mirė. Dar žiurpesnis vaizdas buvo tada, kai ėmė vesti senius, pusuogotes moteris ir vaikus. Seniai, lipdami nuo kaimelio žemyn, ėjo netvarkingai. Jie leidosi pakalnėn šaukdami, dėjuodami, tartum niūniuodami kažkokias tikiybines giesmes melodiją. Moterys prie duobės alpo, vaikai ir kūdikiai komandos nesuprato ir jos neklusė. Prasidėjo skerdynės ant griovio krašto. Kadangi šaudyti ne visada buvo galima, nes aplink stovėjo žandarai sargybiniai, maišėsi išsigandę ir kai kurie proto netekę grioviakasiai, stovėjo komendantas su palydovais, šaudytojai iš ypatingos smogikų komandos ir kiti šios mirties liudininkai mušė žydus lazdomis, iš darbininkų nutvertais kastuvais, šautuvų buožėmis ir pusgyvius vertė į duobes. Ir taip būrį po būrio. Apie ketvirtą valandą po pietų septyni grioviai jau buvo pripildyti žmonių, o visos penkios arklidės — tuščios. Marijampolės miesto ir apskrities žydai — iš viso 8,000 žmonių — buvo išžudyti.

Kai septintoje duobėje pristigo vietos, kažkuris šaudytojas buvo beverčias lavonus į astuntąją, bet komendantas jį sudraudė, sakydamas: "rezervyr" (rezervuota.). Tas vienas žodis šurpu nukrėtė visus grioviakasius. Taip atrodė, jog paskutinė duobė skirta jiems, kad neliktų liudininkų. Tačiau šį kartą to nebuvo. Jų nešaudė. Baigus kruvinąjį darbą, sargybiniai nuo šlaitų pasišalinė, komendantas ir kiti vokiečiai nuėjo kareivinių link. Grioviakasius paleido namo. Prie užkastų griovių liko kruvini, apdraskyti, žemėmis aplipę šaudytojai. Netrukus ugniagesių cisterna atvežė jiems švaraus vandens nusi-prausti. Nusiprausę ir persirengę geresniais sušaudytųjų drabužiais, smogikai: policininkai Janavičius, Jankauskas, Amulevičius, buvę buržuazinės Lietuvos kariuomenės viršilos Cinkus, Matukaitis, Giržda, buvusios fašistinės žvalgybos bendradarbiai Karpus, Senkus, Urbonas ir kiti nuėjo Marijampolėn į buvusią Klimaitės valgyklą; ten žudikų laukė valgiai ir gėrimais apkrautas stalas. Astuntasis griovys tą vakarą paliko dar tuščias. Jį (Pabaiga ant 12 pusl.)

Pastabos

Jordano karaliukas Hussein išsiginčijęs pasiūlymo, kad Jungtinių Tautų stebėtojai pakeistų ten privežtą Britanijos kariuomenę.

Jis bijo, kad Jungtinės Tautos įsikišus Jordane gali būti prieita prie plebiscito, leista žmonėms pasisakyti, ar jie nori, kad jis pasiliktu soste.

Husein žino, kad žmonės, gavę progos, pasisakytu prieš jį, ir todėl reikalauja, kad Anglija savo jėgų neištrauktų.

Tuo tarpu Jungtinės Tautos tebeina diplomatinis žaidimas.

Anglija ir Jungtinės Valstijos visaip manevruoja, kad apgynus savo interesus Vidurryčiuose ir pasirodžius visų akyse, kad jos tenai susikraustė kaip "gelbėtojai", o ne kaip plėšikai.

Tačiau fakto nepaslėpsi. Visi imperialistų planus mato ir reikalauja, kad Amerika ir Anglija savo jėgas tuojau ištrauktų.

Praėjusią savaitę Toronte didelę sensaciją sukėlė 12 metų amžiaus mergaitė.

Kokioj tai byloj, ji buvo pakviesta liudininke.

Kada ją, kaip liudininkę, prisiekdino, mergaitė pareiškė, kad ji netiki į jokią dievą, kad ji yra ateistė.

Teisėjas ir visi kiti pastatė akis. Kaip tai, mergaitė tik 12 metų amžiaus, o nepripažįsta dievo ir drįsta apie tai viešai teisme pareikšti?

Tačiau Grace nenusigando. Drąsiai ir ramiai ji teisėjui paaiškino, kad ji netiki į dievą, nes jo nėra, kad ji neina jokion bažnyčion ir nepriklauso jokiai tikinčiųjų sektai.

Teisėjas prikando lūpą. Mergaitė priešai priėmė tik atlikdama įprastą teismo procedūrą.

Šitoks mergaitės gražus nusistatymas nevedimainiauti ir drąsus atskirtimas, sužavėjo daugelį torontiečių.

Į namus atsilankė reporteriai. Bet jie nieko blogo iškelti negalėjo.

Jos tėvas pareiškė, kad nežinojęs apie savo dukters teisme nuotykius, tačiau esąs labai patenkintas ir didžiujasi savo dukters pasielgimu. Jis auginaš dvi dukteris, abi kultūringai, be jokių religinių prietarų.

Bendral, šeima yra pavyzdinga, visų gerbiama.

Kad Toronte yra tokių sei-

Nuotrauka mūsų planetos palydovo Mėnulio. Amerikiečiai kalba apie bandymus pasiųsti jam palydovą. Išrodo, tačiau, kad jie imasi neįtikėtinais pasirodžiais.

Ką Kiti Rašo

Irakas ir Kinija

Po ilgoko svyravimo JAV Valstybės departamentas pripažino respublikinę Irako valdžią.

Bet Valstybės departamentas dar vis nepripažįsta Kinijos Liaudies Respublikos!

Irakas turi apie 6,000,000 gyventojų, o Kinija — apie 600,000,000!

Irake įvyko revoliucija prieš pora mėnesių, o Kinijoje įvyko revoliucija prieš arti dešimt metų.

Tai kodėgi nepripažinti Kinijos respublikos? Kam juokinti pasaulį?

— R. Mizara

Priminimas Francūzams

Grupės intelektualų leidžiamas žurnalas "Prevent World War III" su apgailėtavimu rašo apie Francūziją. Leidėjų komiteto sekretorius Simard primena, kiek tvirta ir gerai ginkluota Vokietija net dviem atvejais nusisaukė Francūziją dar šiame šimtmečiuje. Paskutinėje kovoje su vokiškais agresoriais francūzai prarado 700,000 savo geriausių sūnų ir dukterų.

Na, o dabar ta pati Vokietija (Vakarų Vokietija) su Adenaueriu priešakyje vėl apginkluojama geriausiais amerikiniiais ginklais. Jau ir dabar vėl vokiečiai yra tvirtai įsigalėję toje pačioje

Na, o dabar ta pati Vokietija (Vakarų Vokietija) su Adenaueriu priešakyje vėl apginkluojama geriausiais amerikiniiais ginklais. Jau ir dabar vėl vokiečiai yra tvirtai įsigalėję toje pačioje

Francūzijoje. Pavyzdžiui, įžymiausias budelis ir francūzų žudytojas Antrojo pasaulinio karo metu "generolas Hans Speidel komanda-voja francūzų kareivius. Vokiečiai kariai trempia Paryžiaus gatves. Vokiečiai turistai traukinėja paveikslus tų miestų, kuriuos taip neseniai jie buvo paėmę vardu Hitlerio. Tuo tarpu visu smarkumu eina ginklavimas vokiečių atominėmis bombomis. Iš tikrųjų visa kartybės tulžis tapo išgerta".

O tragedija pasidaro dar baisesnė, kai pamisliji, kad patys francūzai beveik nieko nedaro, kad pastoti kelią Vokietijos ginklavimui. Kol kas de Gaulle nėra pakėlęs piršto prieš vokiečių ginklavimą atominėmis bombomis.

— Laisvė

Vakarų Vokietija ir Arabai

John Foster Dulles turi bėdų su artimiausiu savo partneriu Adenaueriu. Savo paskiausioje kelionėje Londonan Dulles buvo užsukęs ir į Bonną išlyginti skirtumus tarp Amerikos ir Vakarų Vokietijos.

Vakarų Vokietija nenori pyktis su arabais. Su arabų šalimis ji veda platų biznį. Ji susitarus su Egiptu įvykinti eilę industrinių projektų ir paskolius Egiptui \$100,000,000.

Vokiečių komercinai interesai Irake taip pat platus užsimojimo. Frederick Kuh rašo, kad Irake randasi 800 vokiečių, daugumoje biznierių. Jie plečia biznį su ta šalimi ir jiems gerai sekasi.

Štai kodėl Adenauerio valdžia nepritaria Amerikos marinių pasiuntimui į Libaną ir užštrinimui santykių

su kitomis arabų šalimis. Irako valdžia davė suprasti Vakarų Vokietijos valdžiai, kad jeigu greičiausiai galimu laiku nepripažins Irako respublikos valdžios, tai pastaroji pripažins demokratinę Rytų Vokietijos Respubliką. Adenaueriui tai būtų peilis po kaklu.

Taigi, Dullesui ir Adenaueriui teko daug diskutuoti ir bartis. Vienaip ar kitaip jie kaip nors susitarė, nes Dulles turėjo atsisveikinti. Kad kaip, Amerika turės pripažinti Irako valdžią. Kaslink Libano, tai marinių pasiuntimas dar labiau nupuldė Amerikos prestižą ne tik tarpe arabų, bet ir tarpe neutralių šalių. Amerika įrėpiojo į pelkes ir nežino kaip iš jų išbirsti.

Atsirado ir daugiau "klapatų". Adenauerio santykiai su generolu De Gaulle labai prasti. Reikia juos kaip nors sutaisyti. Dulles bando sudaryti tiltą tarpe De Gaulle ir Adenauerio. De Gaulle nesutinka važiuoti į Bonną, o Adenaueris į Paryžių.

Tai tokia ta vienybė tarpe aliantų.

— Vilnis

Nukelia Toliau

Kai klebonas mus mokė katekizmo, pasaulio ir žmogaus "sutvėrimas" buvo lengvai išaiškinamas.

Į šešias dienas dievulis sutvėrė viską iš nieko, ale pirmąjį žmogų lipidė iš medžiagos — molio. Tas atsitiko kada? Išskaičiuokite patys:

Nuo dienos sutvėrimo iki "patapo" — 2,000 metų. Dar už dviejų tūkstančių metų Kristus atpiko nusidėjėlius, o po to — visiem žinoma, kad nepraėjo nei du tūkstančiai metų.

Atseit, sulyg biblija, žmogus atsirado Žemėje ne pilnai 6,000 metų, bet...

Mokslininkai archeologai nesilaiko biblijos, ir ką tu jiems padarysi. Štai tik šiom dienom atkasti griaučiai gyvenimo labai panašaus į žmogų, gyvenusio 10,000,000 metų prieš tai.

Ir tai esąs ne pats seniausias žmogynas. Prof. Johannes Huerzler tvirtina, kad į žmogų panašūs gyvūnai vaikščiojo žemėje jau 70 milijonų metų atgal — daug daug pirm pasaulio "sutvėrimo".

— E. Jonikas

Kur Dievas Nepadedo

Labai prašyčiau, kad prelatas Balkūnas ir mano sveikinimą pasiųstų popiežiui. Jis puikiai to užsitarnavo, šiomis dienomis garsiai prabildamas apie vienuolius ir vienuoles, kurie užsidarę klostoriuose "poteriais" verčiasi. Jis sako, kad tokių klostorių visame pasaulyje randasi trys tūkstančiai su

ŠYPSENOS

Reikalingas kasierius

"Girdėjau, kad jūsų bankas ieško kasieriaus", klausia banko tarnautojas kito banko tarnautoją. "Kaip tai yra? Juk jūsų bankas neseniai pasisamdė naują kasierių."

"Taigi, to naujojo kasieriaus ir ieškoma".

Geriau jis

Policininkas vedėsi suimtą vagį. Vėjas nupūtė vagies kepurę.

"Leiskite man pasivyti kepurę, nes ji yra mano vienintelė kepurė", prašėsi vagis.

"Ne, negaliu", atšovė policininkas. "Tu nebesugrįši. Geriau tu čia stovėk, o aš pasivysiu tavo kepurę".

Gerai, bet...

"Jeigu tu tekėsi už manęs", piršosi jaunas vyras, "tai aš paimsiu didelę apdraudą ant savo gyvybės ir tu būsi pilnai užtikrinta".

"Taip, bet jeigu tu nemirsi?"

viršum ir kad juose gyvena šimtas tūkstančių vyrų ir moterų.

Jų padėtis esanti liūdna. Daugelis jų tiesiog badauja. Dalykas, mat, tame, kad katalikai vis mažiau ir mažiau aukoja tos parazitų armijos išlaikymui.

Kokia iš to išeitis? Gal daugiau poterių reikia?

Ne, popiežius Pijus XII tuo nebetiki, Dievo galybe ir jis nebeapatiki.

Jis ragina vienuolius mažiau melstis, o daugiau dirbti. Liepia jiems gelbėtis nuo bado ne dievu ir poteriais, bet darbu!

Patarimas sveikas ir protingas.

— A. Bimba

LAISVĖ SŪNŲ ESĄ PASIRUOSĖ IŠVYKTI

VANCOUVER. — Dukaborų Laisvės Sūnūs, kurių esą apie 3,000, sutinką išvykti iš Kanados ir įsikurti Tarybų Sąjungoje, iš kur jie yra kilę, jei Kanados vyriausybė patenkins jų reikalavimus.

Pirmutinis reikalavimas, tai kad vyriausybė apmokėtų persikėlimo išlaidas. Paskui jie reikalauja, kad jų vaikai būtų paleisti ir atiduoti jiems. 70 vaikų laikomi atskirti nuo tėvų ir verstina mokiami tam tikrose mokyklose.

Provincialė ir federalė vyriausybės susitarusios skirti 1,000,000 jų išgabenimui. Tarybų Sąjunga, jeigu jie atsižadės Kanados pilietybės.

Laiškas iš Lenkijos

Punskas, 1958.7.24. — Kadangi Liaudies Balsas lanko mano namus daugiau negu 10 metų, tai norėdamas jam atsidėkoti nusprendžiau bent keliais žodžiais aprašyti Dariaus ir Girėno 25-sias žuvimo metines.

Š. m. sausio mėn. Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos Varšuvos skyriaus nariai kėlė centrinėse Lenkijos įstaigose reikalą šiais metais paminėti Dariaus ir Girėno 25-sias žuvimo metines ties buvusiu Soldinu. Šiam reikalui gyvai pritarė ir centro valdyba Punske. Lenkijos vyriausybės atstovai nuolankiai pritarė tam paminėjimui ir nedarė jokių kliūčių. Tuo reikalu buvo rašyta ir į Tarybų Lietuvą.

Antrajam Didžiajam karui pasibaigus dalinai nežinomi piktadarijai išlupo raidžių iš Dariaus ir Girėno paminklo, o dalį likusiųjų mūsų tautiečiai — relikvijoms! Ilgainiui aplinkiniams gyventojams paminklas pasidarė visiškai nežinomas ir netgi buvo pradėtas kirsti miškas. Šiuo reikalu susirūpino lietuvis klėrikas A. Rukšta, kuris iš Ščecino vaivadijos gavo leidimą parengti lentą, kad tas paminklas priklausytų apsaugos įstatymams. Tuo būdu artimiausios paminklui pušys liko neiškirstos.

Liepos mėn. 16 dieną, 18 valandą, jau apie tūkstančiui žmonių susirinkus į Pšvelniką, ties Rožansko, Myslibožo apsk., iš vaivadijos centro, tai yra iš Ščecino, kelio-lika lengvųjų mašinų atvežė Lenkijos centro, vaivadijos ir apskričio, partijos, vyriausybės bei Lenkijos - Tarybų Sąjungos Bičiulystės Draugijos atstovus, su kuriais atvyko Tarybų Lietuvos Centro Komiteto, Lietuvos kultūrinių ryšių su užsieniu draugijos, spaudos, kariuomenės ir aeroklubo atstovai. Su jais atvyko Dariaus duktė Nijolė ir trys Lietuvių kultūros draugijos valdybos nariai.

Atvykstantiems svečiams kelią vėlevikėmis nurodinėjo lenkų skautai. Tris garbės sargybų pamainas paminėjimo metu nešė lenkų ir tarybiniai kariai ir karininkai. Skautai garbės sargyboje prie paminklo stovėjo su degalais.

Lygiai 18 valandą lenkų aviacijos dvisparnis lėktuvas su dviem lakūnais nusileido iki žuvimo vietos pušų viršūnių, bet atsivežto vainiko nebuvo įmanoma pro susipynusias šakas numesti ant paminklo, todėl lenkų lakūnai nusileido netoliese ir vainiką atsinešė tuo metu, kada buvo sakomos kalbos.

Iškilmės atidarė Ščecino

vaivadijos atstovas. Toliau kalbėjo P. Rotomskis, kuris nušvietė Dariaus ir Girėno rengimąsi skridimui per Atlantą ir padavė dvi žuvimo versijas. Dariaus duktė Nijolė Maštarienė savo kalboje tarp kitko išreiškė savo dėkingumo jausmą Liaudinės Lenkijos vyriausybei už sudarytas sąlygas atlankyti brangaus jai tėvelio žuvimo vietą. Abi lietuviškai pasakytos kalbos tuojau buvo verčiamos į lenkų kalbą.

Po pagerbimo iškilnių tuojau užsimezgė daugelis ryšių. Čia pat daugelis žymėjosi adresu: Feliksas Švagždys pov. Mysliborza grm. Rožanso. Jis mat dalijo paminklo nuotraukas, ant kurių savo autografus dėjo Nijolė. Bet ne už tas nuotraukas visų akys buvo nukreiptos į Feliksą, o už tai, kad jis už kelių kilometrų gyvendamas nuo to paminklo, visada jį rūpestingai globojo. Čia ne tik nurinktos šakos, nušluotos šiškos ir spygliai, bet ir gėlių pasodinta.

Žmonės tą vakarą rinkosi pėsti, važiuo dviračiais, arkliais, traktorais su priekabomis, sunkvežimiais ir traukiniu. Susivažiavo daugelis Ščecino vaivadijoje gyvenančių lietuvių. Šias metines atžymėjo bene visi Lenkijos dienraščiai.

Juozas Vainas

Laisva Sakykla

Kultūros Fondas?!

Vartant lietuvišką spaudą, nenorom žmogus priėmė išvados, kad mes šioj srityj tikrai žengiam atominium žingsniu ten, iš kur nebeturėsime nei drąsos, nei akių bandyti grįžti į sveikus spaudos rūmus.

Niekas nesako, kad laikraštis turi būti bespalvis, be gairių, bet nukrypti į nesveiką kraštutinumą, dar daugiau, svaidyti spaudoj pienušais žodžiais — nesudaro garbės bet kokiam save gerbiančiam redaktoriui. Gal kas ir ras priežasčių. Jos nėra vertos.

Lietuviškoj spaudoj, ypač naujųjų ateivių (kartiniais, dėja, ir Liaudies Balse), pasauliniai įvykiai gvil-denami plaukiojant paviršium. Dar blogiau — nuslepama teisybė!

Didžioji nelaimė su naujais ateiviais, tai nepaprastai garbinimas "vadų" ir "veiksnių". Juk daugelis patys iš jų žino, kad tai grupė žmonių, kurie ne tik suklupe politiniai, bei moraliniai, bet dar daugiau — jiems krenta tiesioginė kaltė už visą pralietą lietuvišką ir taip negausų kraują, kuris betiks-

liai nukentėjo dėl "vadų" - zuikių didingų ambicijų. Gyvenimas bėga savo keliu. Gyventi 1939 metų idėjomis ne tik juokingai vėlu, bet ir kenksminga.

Ar ne laikas vardan žodžio "Lietuvis" rasti kelią, kuris mus jungtų. Atsikratykim pigių rietenų. Kelkime iš to nerealistinio miego!

Tautos fondais Lietuvai daugiau žalos padarysim. Tik laikurių visuomet nesochias kišenės pripildysim.

Ar ne laikas sukurti Kanadoj Lietuvių Kultūros Fondą?

Pagrindinį tikslą užsibrėžkim: išlaikymą čia esančių rašytojų, poetų ir kitų meno

pajėgų kūrybinį našumą. Dar daugiau, lietuviškos knygos ir žodžio išlaikymą.

Jei mes norim vadinti save lietuviams, pradėkim nuo kertinio akmens — išsaugojimo lietuviškumo. Kitaip bus taip (dėja, jau yra!), kad nedrįsim be gėdos lietuviškai prabilti tarp savų vaikų.

Apsidrauskim save nuo politinių vertelgų. Mes didžiojamės savo tautos žila istorija. Naikinkim kultūriniais žygiais tautos gėdos lapus.

Reikės nuoširdžios talkos ir darbuotojų — vaisiai būtų verti pasididžiavimo!

Birutė Lukas

Netiesioginė "Agresija"

S. Karpė

Artinantis Jungtinių Tautų generalės asamblėjos susirinkimui, spaudoje pasirodė žinia apie tai, kad JAV vyriausybė ketinanti reikalauti, kad Jungtinės Tautos sustabdytų netiesioginę "agresiją" Vidurryčiuose. Užuominos apie tokią "agresiją", "kišimasi" ir vidujinius reikalus ir t. t. pasirodo dažnai įvairiuose didlapiuose. Ir kas gi ta netiesioginė "agresija" ir kur ją galima užteiti?

Be abejonės, mūsų valdantieji sluogsniai ir jiems patikaujanti atžagareiviai ta "agresija" skaito daugelį dalykų. Pavyzdžiui, jeigu JAV ar Kanadoje veikia pažangus judėjimas, tai jis laikomas Tarybų Sąjungos kišimusi į šių šalių vidujinius reikalus. Panaši istorija visose kapitalistinėse šalyse.

Vidurryčiuose dažnai kaltė metama Egipto prezidentui Nasserui.

Kaip gi ištikrųjų šis klausimas stovi?

Jei kalbėti apie netiesioginę agresiją, tai amerikiečiams galima primesti daugiau kaltinimų. Jie išleidžia milijonus dolerių vedimui propagandos tikslu pakenkti socialistinėms šalims. Veikia galingos radio stotys, kurios diena diena kursto anos pusės žmones. Net aukšti pareigūnai dažnai viešai šaukia liaudies demokratijų žmones nuverstį vyriausybės ir atsteigti kapitalizmą.

Einant šaltam karui, aišku, abi pusės naudoja spaudą, radiją ir kitas informacijų priemones savo idėjoms populiarizuoti, savo politikai išdėstyti, savo pusei ginti. Šioj srityj niekas negali sumušti Jungtines Valstijas. Tad tiesiog juokinga, kuomet JAV vyriausybė kaltina kitus apie netiesioginę kišimąsi.

Jei mes prisiminsime, kad Jungtinės Valstijos turi šimtus bazių įvairiose pasaulio

dalyse, visokius fondus, skiria bilijonus kitų šalių remimui, tai lengvai pamatysime, kad tas kišimasis eina plačiu mastu.

Jungtinės Valstijos turi du asmenis, kurie tik ir laksto po pasaulį, stengdamiesi paveikti vyriausybų politiką. Tai ponai Dulles ir Murphy.

Grįžtant prie Vidurryčių, reikia pastebėti, kad tenai jau geras laikas kaip žmonės bruzda prieš imperialistus ir jų tarnus karaliukus. Pirmiausia perversmas įvyko Egipte. Dabar Egiptas yra kaip ir traukiamoji jėga. Iš Egipto plaukia gaivinančios žinios. Visos valstybės nori išsilaisvinti panašiai, kaip Egiptas, paimti savo rankosna šalis turtus ir panaudoti visuomenės gerovei.

Tą pradeda matyti daugelis. Mato ir JT sekretorius Hammarskjöld. Viešai kalbama apie nusileidimą arabų nacionalizmui. Girdi, geriau stengtis jam padėti ir pakenkti jį taip, kad jis būtų naudingas Vakarams. Ir čia matome norą diktuoti arabams. Tai vis kišimasis.

Galima būtų rašyti ir rašyti apie tai, bet užteks ir to, kas pasakyta. Belieka pridėti tik tai, kad taiki konkurencija, lenktyniavimas, savo idėjų propagavimas yra geras dalykas. Mes matome, kad kai tik Tarybų Sąjunga pažada kam pagalbą, tai ir Vakarai pasiūlo. Tokios lenktynės gali padėti atsilikusioms šalims.

Lenktyniavimas idėjų, sistemų yra akstinas stumti pažangą pirmyn.

Tik pagalvokit, kas būtų, jeigu nebūtų pažangių jėgų pasaulyje? Būtų baisi tamsa. Dabargi pažangios jėgos judina viską. Ir pas mus, Kanadoje, daug pažangta pirmyn dėka tam, kad pažangios jėgos visuomet veržiasi pirmyn, visuomet kelia naujus reikalavimus.

Kai kas gali pasakyti, kad tas veda ir prie ginkluotų susikirtimų. Abejotina. Karų buvo ir praetyje, kuomet nebuvo socialistinių valstybių, nebuvo tvirto pažangaus judėjimo.

Pažangios jėgos, taikos jėgos, kovodamos prieš karo kurstytojus, faktinai stoja ant kelio karams. Jei šios jėgos sutvirtės, gal bus galima išvengti karo.

Maclean's Žurnalas Apie Okpaciją

Didelės baimės Kanadoje nebuvo dėl to, kad Jungtinės Valstijos pasiuntė į Beirutą (Lėbaną) 14.000 marinių. Jei dienraščiai peikė tą žygį, tai tik dėl to, kad tame žygyje jie matė neišmintingą amerikiečių atsinešimą linkui Vidurryčių problemos. Jie aiškino, kad tokia intervencija labai pakenks Vakarų vardui arabų pasaulyje. Bet atsirado vienas laikraštis, kuris žvilgtelėjo į dalyką blaiviomis akimis.

Maclean's Žurnalas, rašydamas apie amerikiečių kariuomenės išsikėlimą Beirutą, štai ką pasakė:

"Ottawa. — Dvi divizijos Jungtinių Valstijų marinių okupavo Kanados atstovų rūmus, Ottawos telefono centrą ir Kanados Broadcasting Korporacijos centrinę tikslu neleisti Dominijai patekti į Tarybų Sąjungos orbitą. Tikima, kad nebuvo užmuštų ir sutikta labai mažai pasipriešinimo šiam staigiam ir ryžtingam žygiui, davus įsakymą asmeniškai pačiam Jungtinių Valstijų prezidentui ir valstybės sekretoriui. Ateinančio antradienio Jungtinių Tautų Saugumo Komiteto susirinkime Jungtinių Valstijų delegatas prašys Jungtinių Tautų užgyrimo Ottawos okupacijos kaip labai reikalingos priemonės gynimui laisvojo pasaulio.

"Tas gali skambėti kaip žiopolas juokas, liekana perredagavus satyrinę apžvalgą My Fur Lady and Spring Thow. Mums, tačiau, skamba kaip tikra pranašystė. Jei logiška ir teisėta Jungtinėms Valstijoms — savo iniciatyva ir nepasitarus su nieku, išskyrus save ir bėdoj esančią vietinę valdžią — užimti militariniai tolimą, mažai pažįstamą Beirutą miestą, tai šimtą kartų yra logiščiau ir teisėčiau, kad Jungtinės Valstijos, pagal savo pasirinkimą ir bile kada, okupuotų artimą ir daug svarbesnį Ottawos miestą".

Tikra teisybė. Jeigu tikslai įvyktų Kanadoje kas nors rimtesnio, jei, sakysime, Kanadoje valdžion būtų išrinkti imperializmo priešai, nacionalizacijos šalininkai, tai JAV taip ir padarytų. Kana-

Sunkiausi Mano Gyvenimo Metai

Stasys Markonis

(Taša)

Atgarsiai apie nedorą kai kurių kunigų gyvenimą pasiekdavo klierikų ausis, nors seminarijos vadovybė juos paneigdavo, kaip nepagrįstus, o netikėti savo vyresniaisiais klierikai nebuvo pratę.

Sitaip tarp storų dvasinės seminarijos sienų buvo auklėjami būsimieji kunigai. O išėjus iš jos, kaip?.. Ten prasidėdavo jau kitas gyvenimas, laisvesnis, pasaulietiškesnis, su savitomis tradicijomis, net moralės normomis. Su kunigų gyvenimo būdu klierikai daugiau ar mažiau susipažindavo atostogų metu, kada jie lyg kunigiško gyvenimo praktiką atlikdavo. Kuo vyresniame kurse buvo klierikas, tuo daugiau jis turėjo žinių apie praktinį kunigų „apaštaliavimą“. Su praktiniu išprusimu blankdavo jų pamaldumo entuziazmas. Imdavo kalbėti apie tai, kur kunigai geriau gyvena, svajodavo, kaip pakliūti į turtingesnę parapiją. Žodžiu, pradėdavo gyventi praktinio gyvenimo nuotakomis. Nuo čia ir prasidėdavo tikras „introito ad altare dei“ — einu prie viešpaties altoriaus.

Baigęs Kauno universiteto teologijos - filologijos fakultetą ir įšventintas kunigu, buvau paliktas aukštosios teologijos studijoms — ruoštis moksliniam laipsniui.

Apsigyvenau kunigų mariojonų bendrabutyje, kur už bažnytinis patarnavimus gavau kambarį ir maistą.

Gyvendamas pas mariojonus, pamačiau vienuolių kolektyvinį gobšumą, pralenkiantį net eilinių kunigų gobšumą. Paašikėjo ir vienuolių skelbiama mariniškos dvilypumas. Marintis privalo kiti, o jie gyvena labai prabangiai, maitinasi ištaigingai. Prie pietų stalo dvasiški kalbų buvo kuo mažiausia. Vyraavo temos apie namų statybą, pirkimą, baigiančių karšti tikinčiųjų palikimą ir pan. Šu pagieža vienuoliai kalbėdavo apie kunigus, kurie užpėgdavo jiems už akių ir paveldėdavo nukaršintų turtingų katalikų palikimą.

Ruošdamasis moksliniam laipsniui, daugiau amerikiečių investicijų. Čia jų rankose ir aliejus, ir geležies rūda ir daug kas kita. Investmentai rodo sudaro \$11,000,000, 000 ar daugiau. Ir Kanada yra JAV kaimynas.

N. Aukštuolis

laipsniui, iš arkivyskupo gavau leidimą skaityti ateistinė spaudą. Ten, žinoma, ieškojau ne tiesos, o priekabių. Tų „grumtynių“ rezultatas buvo tai, kad, nenustojus tikėti, nejučiomis pakito pažiūros ir teologinius mokymus. Todėl, išlaikęs licenciacijos egzaminus, disertacijos daktarui nesiryžau rašyti.

Vykdamas vikaru į parapiją, vis dar tebesvajojau „dangų palenkti prie žemės“. Dirbdamas parapijoje, ir toliau naudojausi vyskupo leidimu ir kartkartėmis pavartydavau vadinamuosius bedieviškus raštus. Įginiui domėjimasis jais virto dvasinė reikme, rimtu argumentų lyginimu. Taip žingsnis po žingsnio iro teoriniai mano tikėjimo pamatai. Tapo tikrove girdėti „pranašavimai“ — dievas pradėjo drebėti mano rankose. Po šešerių kunigavimo metų tapau visiškai netikinčiu. Teorinius tikėjimo pamatus padėjo sugriauti ir praktinis vyresniųjų kunigų gyvenimas. Pas tris klebonus tarnavau ir visur mačiau, kad jie labiau rūpinasi arkliais, karvėmis ir kiaulėmis, negu tikinčiųjų dvasiniais reikalais. Jie buvo, visa to žodžio prasme, ūkininkai ir tik antroje eilėje kunigai. Auksas valdė jų protus ir širdis.

Panašūs gyvenimo pavyzdžiai veikia jaunos kunigus, vadinamus idealistais. Bet įginiui ir jie su tuo apsipranta, suamatininkėja ir virsta tokie pat, kaip jų vyresnieji broliai. Dėl to kai kas jaunųjų kunigų „nukunigėjimo“ priežastimi laiko blogą senųjų kunigų pavyzdį. Tai prieštarauja pačios bažnyčios pozicijai ir kunigų. Juk pavyzdys veikia žmogų. O kunigas, anot bažnyčios, yra „antžmogis“ su ypatingomis dievo „malonėmis“. Jeigu kunigas laikomas dievo išrinktuojų, joks pavyzdys negali pasukti jo iš „teisingo“ kelio.

Bet kunigas gimė žmogui ir juo pasilieka. Kaip jokie krikštai ir sutvirtinimai nepakeičia žmogaus, taip ir kunigo nepakeičia kunigystė. Šią imantrią magiją naudoja tik religinės organizacijos. Ir kas išeina? Dirbtinai jaunuolis atskiriamas nuo žmonių, jam uždraudžiama paklusti gamtos ir visuomenės dėsniams, tačiau paliekamas toje pačioje gamtoje, toje pačioje visuomenėje. Pradžioje jis vaidina kunigą „antžmogį“, įsivaizduodamas, kad iš tikrųjų toks esąs. Vėliau gyvenimas įro-

do, kad tai iliuzija. Čia ir prasideda „pakeisto“ žmogaus tragedija, išreikšta devizu: „tylėk, dangstykis ir paslėpk svajones savo ir jausmus“. Štai tau ir „dievo malonių“ veiklos išdava. Tariamasis dievo „pateptasis“ virsta veidmainiu sau ir kitiems. Tikintis kunigas jaučia izoliavimo nuo viso, kas žmogiška, tragediją, bet jis apgauna save ir kitus „nekaltais“.

Taip gyventi man teko apie porą metų. Ir jie buvo mano sunkiausi gyvenimo metai.

Netikėdamas stebuklais, laukiau stebuklo, kuris mane išvaduotų iš dvilypumo kančių. Gyvenime nebuvau pratęs veidmainiauti. Dabar gi teko stebėti tikinčiuosius, puolančius prieš altorių, kuris man buvo tuščias stabas. Kai niekas nematydavo, aš prieš jį neklaupiau, nesimeldžiau. Buvau „dievo namuose“, o manyje jokio dievo nebuvau.

Kai kurie tikintieji klausdavo, kas su manim darosi, kad aš bažnyčioje atrodydavau neįprastai „susirūpinęs“. Bet tylėjau, dangstausi ir slėpiausi savo jausmus.

Kas vertė kankintis?.. — pasakys ne vienas. Šiandien taip. Bet tuomet buvo 1935-1936 metai. Pasmerks tėvai, giminės, draugai. Pasmerks ir didelė dalis tikinčiųjų. Kunigystės metimas anais laikais buvo laikomas amoralium veiksmu.

Pagaliau pragyvenimo klausimas. Tarnybos suradimas tada buvo nelengva problema. Kartais atrodydavo, kad kliūtys neįveikiamos, kad man gresia pražūtis.

Pradėjau reikšti savo ketinimus vyresniesiems kunigams, laukti patarimų. Nė vienas jų nepatarė mesti kunigystę, bet nesistebėjo mano nukunigėjimu.

Kai likdavau ištikimas savo nusistatymams, jie pareikšdavo, kad man jaunam, dar galima „prasimušti“ į gyvenimą, o senam nebeišimoka. Net vyskupo sekretorius tikino, kad mažesnis nusikaltimas likti kunigu netikint, negu „papiktinti“ tikinčiuosius, metant kunigystę. Girdi, bažnyčia savo kūno negydo operacijomis (su-prask šalinimu iš kunigų) ir prie bažnyčios kūno pasilikęs sergantis narys, su dievo pagalba galės pasveikti ir pan. Kitų nuomone, slaptas nepadorumas geresnis už buvusio kunigo vedybas.

Išsipašiau audienciją pas vyriausią Lietuvos bažnytinės provincijos galvą — Kauno arkivyskupą — metropolitą. Jis mane šventino į kunigus, — tikėjauosi protingiausio patarimo. Pasiskaitau jam savo nuomonę apie kunigus. Tuometinio mano į-

sitikinimu kunigas gali būti dvejojo gerumo: formaliai geras, kai viešų nusikaltimų nepadarė, ir iš esmės geras, kai tiki ir vykdo visus bažnyčios įpareigojimus. Pasakiau, kad formaliai nelaikau savęs blogu, nes jokių viešų nusikaltimų nesu padaręs, o esu blogas kunigas iš esmės: netikiu, nesimeldžiu, neinu išpažinties ir pan. Jis patarė man išvykti į užsienį „pasitrankyti“. Atsakai, kad neturiu lėšų, pasiūlė imti neribotas atostogas ir gyventi pas draugus kunigus. Nesutikau ir su tuo, pareikšdamas, kad noriu dirbti civilinėje tarnyboje. Arkivyskupas, pataręs neimti „nagarbingos“ tarnybos, atsisveikindamas pabrėžė: „Būkim lojalūs“. Šis priesakas reiškia tai, kad, pasitraukęs iš kunigystės, tylėčiau, dangstysčiau, bet ne save, o bažnyčią ir juos — likusiuosius.

Buržuazijos valdymo metais dėl suprantamų priežasčių aš savo mintimis su visuomene nesidalijau. Tuo būdu lyg ir vykdžiau bažnyčios dignitoriaus įsakymą. Tačiau, kaip ir reikėjo laukti, vos tik nusimečiau sutaną, tie likusieji paskelbė mane moraliai smukusiu. Apkaltino mane tokiomis nuodėmėmis, kurių net negalvojau padaryti. Tiesa, spaudoje neskelbė, bet nerašyta forma mane mėsinėjo dvasininkai ir jų draugai. Nors nuo to laiko praėjo daugiau kaip 20 metų, bet klierikų stovykla mano „nusikaltimo“ nepamiršo. Kiek žinau, nepamiršta jie ir kitų, kurie pasitraukė iš kunigystės.

Kol paskaitų ar straipsnių forma nepasisakydavau prieš religinius prietarus, tol mažiau buvau šturmuojamas. Vadinas, „lojalumas“ už lojalumą. Tačiau juk lojalumo tarp tiesos ir klaidos negali būti, bet koks klaidų dangstymas tolygus pritarimui.

Lojalumas bei liberalizmas netiesai gal ir naudingi sau, tačiau be manęs dar yra visuomenė, yra jaunimas, kuriantis naują gyvenimą. Neparodyti savo, kad ir skaudaus patyrimo, manau, nežmogiška.

Šiandien esu dėkingas mokslui ir mokslininkams, kurių dėka palikau kunigystę ir nusikračiau religiniais prietarais. Dabar man nereikia dangstyti ir slėptis nuo žmonių, kuriems privalau atiduoti tai, ką žinau ir sugebū.

JAPONAI NENORI RAKETINIŲ SVIEDINIŲ

TOKIJO. — Laivakroviai atsisakė iškrauti 100 šveicarijot gamintų raketinių sviedinių ir prietaisų jiems paleisti. Valdžia pirkos juos

Darbininkų Festivalis

TORONTO. — Praeitą sekmadienį, rugpjūčio 17 d., Ukrainų vasarvietėje, Palermon, Ont., apie 4,000 Toronto Hamiltono ir šių apylinkių pažangių darbo žmonių turėjo savo vasarinį rengimą — Labor Festival.

Erdvioj vasarvietėj tūkstantčiai pažangių darbininkų gražiai praleidome popietį. Čia atsinaujino ne tik šimtai senų pažinčių tarp ilgus metus besidarbuojančių darbininkų judėjime draugų, bet ir užmegsta daug naujų pažinčių.

Festivalio pavairinimui buvo išpildyta programa, kuri susidėjo iš įvairių lenktynių bei rungtynių, kurių tarpe visų geriausiai publikai patiko tai kelių desėtkų jaunuolių rungtynės su paduška numušimais nuo balno-baro; taipgi puikiai išpildytas edmontonietės šokikės šokis, čekoslovakų mergaičių tautinis šokis ir hamiltonietės dainininkės puikiai sudainuotos trys dainos.

Darbo Progresyves Partijos vadas Tim Buck pasakė puikią prakalbą, peržvelgdamas dabartinę tarptautinę padėtį ir taikos šalininkų kovas už taiką. Jis pabrėžė, kad „Su sulaikymu paskutinio pasikėsinimo užkurti pasaulinį karą, iš Lebano ir Jordano, kapitalistiniame pasaulyje įvyko sprendžiamas pasisukimas nuo vilčių, kad kada nors pavyktų užkurti pasaulinį karą“. Už sulaikymą JAV ir Britanijos karių jėgų nuo užkūrimo karo atitinkamai įvertintu socialistine pasaulio tvirtumą ir pasaulio taikos šalininkų organizuotą veikimą.

Vaidžiai aptarė dabartinės Kanados valdžios vedamą išdavikišką politiką beparsiduodančią JAV imperialistams ir Kanados darbininkų kovas už kanadiečių darbo žmonių ekonominio būvio pagerinimus ir už Kanados savitoviskumą.

Festivalis pasiuntė Kanados pieno industrijos darbininkams ir bravorų produktų streikuojantiems pardavėjams simpatijos laiškus.

Baigiant festivalį buvo išleista teisė už \$1.00 pirkti automobilį. Ta laimė teko bilieto Nr. 18519, torontiečiui F. Krasockiui.

Rep.

Šveicarijoje dėl apsigynimo ir sumokėjus \$1,000,000.

Laivakroviai įkrovė iš laivo visa kita, bet atsisakė liesti raketas.

Laivakroviai iškrovė iš laivos raketos yra pirmas žingsnis ginkluoti Japoniją nukliniais ginklais. O jie to nenori.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Lankėsi Montreale pas J. E. Petrauskus giminaičiai iš JAV — J. O. Medoniai, jų žentas E. Pajškis su šeima ir draugė M. Čalkonienė.

Taipgi lankėsi iš saulėtos Floridos ilgus metus buvęs montrealiečiai J. V. Marozai ir J. P. Šarkiai.

T. Janušai (Skruibytė) susilaukė duktės. B. D. Black (Kirkaitė) susilaukė sūnaus. Visi O.K.

Montreale vienas taksis išpuola kiekvieniem 327 žmonėm. Sakoma, kad Montreale daugiausia taksijų (imant proporcingai) visoje Kanadoje ir JAV.

Montreale nuosavybių pirkimas sumažėjo ant \$30,000,000, palyginus su praėjusių metų pirmuoju pusmečiu.

Montrealo policija perspėja būti atsargiais su pirkimu darbo per agentus.

Esą susekta, kad pardavinėjami darbai net ant tabako farmų Ontarijoje, kur šiomet yra perviršius darbininkų.

Daugelis vengrų bėglių sergą nervų ligomis. Gydytojais, kurie juos gydo, sako kad jie atvykę Kanadon nerado to, ko tikėjosi, ir tas privedęs daugelį prie susirgimo nervų ligomis.

Montreale susitvėrė draugija neregiam padėti susirasti darbus sulig galimybės, nes nedarbul plintant daug

neregių neteko darbo.

1957 metais Kvebeko provincijoje industrijoje sužeidė 110,401 darbininką. Iš jų mirė 230.

Visam amžių invalidais liko 25. Neregiais tapo 19.

Kvebeko provincijoje dujų tiekimas buvo operuojamas provincijos per 14 metų. Pelno duodavo \$2,000,000.

Dabar Duplesio valdžia pardavė privatiškom kompanijom. Liberalai už tai jį kritikuoja smarkiai ir reikalauja net jo rezignacijos.

Montrealo duonos kepyklų asociacija praneša, kad pakels duonos kainą.

Aš manau, kad joms nereiks streikuoti, Duplesis nesipriešins.

Montrealo miesto valdyba gavo virš 5,000 skundų dėl peraukšto mokesčio už vandenį.

Valdyba sako, kad skundai be pagrindo. Biednuomenės balsas ponams nieko nereikia.

Kilnojama laboratorija ištirti dulkėms miestuose praneša, kad Montreale oras šva resnis visu trečdaliu, negu kad Toronte.

Nuo pirmos iki penktos rugsėjo Montreale įvyks Britų Commonwealtho universitetų ir kitų aukštojo mokslo įstaigų konferencija, kurioje bus atstovaujama 4,000,000 studentų.

McGill universitete. 203

studentai baigė specialius šešių savaitių vasarinius kursus francūzų kalbos.

Jų tarpe buvo 7 katalikų minyškos. Esą pirmas toks atsitikimas, kad minyškos lankėsi tokiuose kursuose ir aktyviai veikė su studentais.

Dr. H. Jakobziner sako, kad vaikai nuo 1 iki 14 metų amžiaus miršta daugiausia nuo nelaimingų atsitikimų, negu nuo įvairių ligų.

20 procentų nelaimių į-

vyksta dėl globotojų neat-sargumo. Didesnė pusė nelaimių įvyksta virtuvėse. Daug užsiniuodija vaistais, kurie laikomi vaikams pasiekiamoj vietoj. Kitų išpuola pro langus, o dar kiti žūsta auto nelaimėse.

Ar žinote, kad Montreale liepos mėnesį buvo užsiregistravusių bedarbių 47,686. Pernai tuo metu buvo 26,754.

Surinko Montrealietis

Pasenęs Dangaus Valdovas ir Būkštaujantieji Jo Gelbėtojai

Įdomių dalykų šiais laikais pasaulyje atsitinka: kaip praneša laikraščiai, neperseinausiai Romoje įvyko psichologų suvažiavimas, kuriame kalbą pasakė... popiežius! Taip, taip. Patsai dvasiškas pasaulio sostinės valdovas nepasivargino užlipti į tribūną ir prieš gausią žymių protų minią — 600 psichologų iš 30 šalių — tarti savo ganytojišką žodį.

Truputį neįprasta ar ne — kas čia bendro tarp mokslo ir religijos? — paklauskite. Ar tik nebus aukščiausias dvasiškas veltui varginęs save ir mokslo atstovus kalba, kurios ištisai mokslinė nepalaikys netgi religingiausias psichologas?

Štai čia ir iškyla visa eilė klausimų...

Tiesa, negalima sakyti, kad bažnyčia, josios valdovai ir praeityje nebūtų domėjęsi mokslu. Priešingai.

Apie tai būtų galima parašyti daug storų knygų. Jau net žiloje senovėje, kada taip vešliai tarpo laikas nuo laiko eretikų krauju palais-tomas "mokslo mokslo" — scholastikos medis, vienuolynų celėse ir akademių suoluose tėvų ir brolių smegenys džiūvo nuo įvairių mokslinių klausimų, pavyzdžiui:

Ar gali žmogus natūraliu būdu tapti druskos stulpu?

Ar buvo reikalinga akušerė Marijai, kada ši gimdė Jėzų?

Ar galėjo gimęs kūdikis, būdamas dievo vaikas, verk-ti?

Ar gali dievas, jeigu jis to pageidauja, nužengti žemėn kempinės arba varlės pavidale?

Keblūs klausimai — ar ne. Baugu, kad daugelis iš jų net ir dabartiniams bažnyčios ganytojams ko gero liko neaiškūs, nors jau seniai nebešviečia autodafe laužai, sivilinantieji didesnei dievo garbei atskalūnų kūnus.

Tarp kitko, bažnyčia šiandien tų klausimų ir nebesprendžia. Jie tapo atidėti. Rūpestį kelia aktualesnės problemos.

Tik pagalvokite: kokiais neišmatuojamais sparciais šuoliais pasaulio tautos suskato vaduotis iš politinės ir dvasinės vergijos! Tuo pačiu milijonai darbo žmonių be jokios širdgėlos nusikratė religiniais pančiais, pasiryžę kurti savo pačių rankomis gyvenimą taip, kaip jiems diktuoja protas ir širdis.

Mokslas mūsų dienomis padarė atradimus, pralenkiančius lakiausiajį vaizduotę. Rytdienos žmonijos ateities perspektyvos toli pranoko šventraščio siūlomo rojaus patrauklumą. Tuo pat metu dievo idėja liaudies masių akyse paseno. Daug kam jis tapo nei baisus, nei patrauklus. Dar daugiau — jis tapo nieku.

Nieko nepadarysi!

Laisvė, mokslas, pažanga — štai tie magiški dabarties žodžiai, prieš kuriuos blanksta bet kurie stabai.

Štai kodėl bažnyčia nerimauja, štai kodėl susirūpinusi Romos galva užkopė į aukštą mokslininko katedrą.

Tarp kitko įdomi smulkmena: pranešėjo iš Vatikano rūmų balsas, skirtas gausiai mokslininkų miniai, suskambėjo be reikiamo tvirtumo. Apie tai praneša laikraščiai: "Popiežius, kalbėdamas psichologams, įspėjo, jog neleistina, nuodinga gilintis į visą žmogaus mąstymą, protavimą. Girdi, reikia kaj kas palaikyti slapybėje. Klausimas paaiškinti dėlko, jis sakė: tūlų vaistų negalima žmogui per daug vartoti, tai ir į žmogaus protavimą pilnai gilintis neleistina..."

Išlindo yla iš maišo!

Kaip teisingai pažymi pažangi užsienio spauda, popiežius ne be pagrindo būgštauja. Su laiku ir idealistinių pažiūrų mokslininkai, besigilindami į savo tyrinėjamą dalyką, ko gero prieš išvadų, kurios toli gražu nesiderins su bažnyčios dogmomis apie sielos nemirtingumą, apie dievą ir t. t. Bažnyčia taps nereikalinga! Argi nebaisu?

Štai kodėl popiežius suskato vėsinti mokslininkus dėl per didelio jų uolumo mokslui... Ką gi, "krai pavojingi vaistai tas mokslas: jis paverčia niekais bet kuriuos prasimanymus apie dangiškuosius žmogaus likimo lėmėjus. Sunkų uždavinį pasiėmė gerbiamas ganytojas, labai sunkų... Neuderinti mokslo su bažnytinėmis dogmomis, kaip neuždengti saulės (biblijos tomeliu. Tokie jau laikai — atominis amžius. Paseno biblijinis dangaus valdovas. Jį pakeičia atjaunėjęs šimtajėgis žmogus. Nieko nepadarysi!

K. Pranulis

SAINT JOHN, Nfld. — Šio miesto policijos viršininkas J. J. Oakes, 53 metų amžiaus, buvo atrastas nusišovęs savo automobilyje užsidaręs garaže.

Aiškinama, kad jis pastaruoju laiku nesijautęs gerai. Kiek anksčiau, kaip jau žinote, panašiai atėmė sau gyvybę Toronto policijos viršininkas Chisholm.

Paieškojimas

Paieškau savo brolių Miką Rydamaką, s. Simo, kilusį iš Lietuvos, Tauragės apskr., Bataktų vals., Sakviečio kaimo.

Prašau atsiliepti ar žinantieji jį maloniai prašau pranešti jo adresą.

Jurgis Rydamakas
Tauragės rajonas
Sakviečio apyl. ir kaimas
Lithuania, USSR

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3587 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 8 iki 9 val. po pietų

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

W. Dorinas, Chicago, Ill., atostogų proga lankėsi Toronte, atsinaujino Liaudies Balso prenumeratą ir paaukojo \$5.50 savaitraščio paramai.

J. A. Pažeralis ir jų žmona, Montreal, lankydami Toronte pas savo giminių J. Šliumbą, taipgi lankėsi Liaudies Balso įstaigoje ir paaukojo savaitraščio paramai \$10.00.

V. Strazevičius, Toronto, pridavė nuo vieno rėmėjo \$2.00 aukų.

J. Urbanavičius, Montreal, pridavė atnaujintų prenumeratų.

Juozas ir Ona Deksniai, Ville Lasalle, Montreal, paaukojo L.B. vasarinei paramai \$20.00.

B. Kvietinskas, Montreal, pridavė \$8.00 surinktų aukų. Aukojo: V. Rimavičius \$5.00; C. Zienius, J. Rimavičius

ir K. Čekaitis po \$1.00. J. Marozai, Miami, Florida, atostogų proga lankėsi LB įstaigoje, atsinaujino prenumeratą ir paaukojo \$1.50.

M. Masis, Detroit, Mich., prisuntė nuo Pet. Gudelio \$5.00 aukų.

Z. Styga, Windsor, Ont., atnaujino dviem metams prenumeratą Lietuvon.

A. Grinkus, Vancouver, prisuntė naują prenumeratą užrašytą J. Kavolyno Lietuvos ir iš jo paaukotų K.L.L.D. Vancouverio kuopai \$5.50 aukų.

V. Bunkus, Brooklyn, N. Y., prisuntė naują prenumeratą ir nuo vieno rėmėjo 50 c. aukų.

Martha Plečkaitis, Chicago, prisuntė kolektyviai užrašytą naują prenumeratą Brazilijos lietuviams. Prenumeratos apmokėjimui aukojo: S. Vaičiulionis ir M. Plečkaitis po \$2.00; J. Blaskis, A. Gukas ir B. Gelgautas po \$1.00.

J. V. Knystautai, Montre-

al, grįždami iš JAV, kur praleido dalį atostogų, lankėsi LB raštinėje, atsinaujino prenumeratą ir paaukojo \$6.00.

P. Ralis, Hamtramck, prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo dviejų rėmėjų po 50 c. aukų.

C. Nausėda, Detroit, prisuntė nuo Detroito lietuvių ruošto spaudos pikniko dėl Liaudies Balso vasarinės paramos \$40.00.

S. Puidokas, Rumford, Me., pasimokėjo už jam siuntinėtą laikraštį ir paaukojo \$5.00.

H. Žilinskienė, Worcester, Mass., atsinaujino prenumeratą ir prisuntė nuo Susnikų Jurgio \$5.00 aukų.

F. B. Kokliai, West Lorne, Ont., negalėję dalyvauti LB piknike, lankydami Toronte, paaukojo \$10.00.

Geo. Naujokas, Peffer-

lown, Ont., paaukojo \$5.00.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

U. Survilienė, Edmonton, Alta., \$1.00;

M. K. Prasaitis, Coteau Landing, Que., \$1.00.

Visiems pasidarbavusiems

ir parėmusiems Liaudies Balso, širdingai ačiū.

Administracija

**Palaukite Tuos Bizierius,
Kurie Skelbiai
LIAUDIES BALSĄ**

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite, telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio šiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'S

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington
Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai! iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI-51724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Mūto mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynę, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro išskyrus pirmadienius.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 887 Main St.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERIJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIJOJ GYVENANČIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos pasiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime mūto sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau. LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti ne daugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekanciu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

VYTAUTAS PETKEVICIUS

Ulonas Petronis

Ištrauka iš apysakos "Ankstyvas rytmetis"

(Tąsa)

— Kazy, kodėl tu tokią didžiulę spyną laikai ant savo skrynutės? — neiškentęs paklausė Jonas.

— O tau parūpo?

— Aš galvoju, kad tu tenai pinigais laikai, o pažiūrėjau... Dieve brangus! Nuo didelio spynos svorio tavo lagamino šonai įlūžę! — Aš geresnės neturiu.

— Tu nueik į pulko sandėlį, tenai geras, nuo senų kareivių atlikusias dalina.

Kazys išbėgo. Draugai pasigardžiuodami juokėsi.

— Pasius, — išsigando Klypas.

— Ne meška, — dviprasmiškai atsakė Jonas.

Petraitis grįžo išraudęs ir nusiminęs.

— Ko tu nosį nukabinai? — paklausė Šulnius.

— Kad jį kur griausmas! Ant viršilos užsikoriau. Gaila, naują skrynutę pračiau, — nieko nesuprasdamas, aiškino Petraitis.

Bėgdamas stačiai jį atsi-trenkiau. "Kur lendi?" — šaukia jis. "Atsiprašau", — sakau aš. O jis kad užriks: "Kariškai, kiauile!" Aš vėl atsiprašau. Tada viršila kad užblyškė: "Valandą po kardu, kvaily!"

— Ir stovėsi? — paklausė Petras.

— Reiks.

— Nebūk kvailas. Be priešaiškos neturi teisės. Nestatys, — kurstė grandinį Jonas.

— Negali būti.

Tačiau Petraitis atpylė visą valandą viršilos Undžėno priežiūroje.

Po savaitės naujokus perkėlė į nuolatinės kareivines. Paskutiniai seni kareiviai važiavo namo. Kambariuose buvo matyti jų sudaužytos skrynutės, išvartytos lovos ir matrasai. Žodžiu, seni kareiviai jau į nieką nebekreipė dėmesio.

— Kaip po audros, — stebėjosi visi.

— Prisirinko per pusantros metus ugnies.

Naujokėliai dairėsi kaip žąsinai, ištiesę kaklus. Petras su savo draugais nešdamas matrasus, susitiko kelis "senius".

— Na ką, vyrai, į dyščių atvažiavot?

— Prakitauti?

Naujokai nedrąsiai prieštaravo:

— Reikia.

— Visur taip.

— Och, kad taip viršila pagavus. Atsisveikint... Oi, ir žiebiau aš jam, — kalbėjo girtu balsu kareivis.

— Išsislapstė kaip žiurkės. Nė vieno liktinio negalima rasti.

Paskui susikibė užtraukė:

— Sudiev Alytus ir Kazlų-Rūda,

Tegul viršila naujokus grūda!..

Sudiev, viršila tu pulko jauti.

Mes išvažiuojam — reikės tau bliauti!..

Ir toli, tur būt, už trečių kareivinių, vis dar tebesklando daina:

— Senų kareivių skrynutės rankoj,

O kareivines perkūnai tranko!..

— Nesaldū jiems čia buvo, — atsiduso vienas naujokas.

— Palauk, ir tau pasaldūs!..

— Sacharinu žagsėti imsi, — užsipoelė vyrai atsidusę.

— Sutiko šauniai... O būrio vadai — kalė. Iš visko matyti, tik dantis rodo. — neiškentė Petras.

— Vis tiek vyresnybė. — įsikišo Petraitis.

— Jų dabar dienos, tegul pajodinėja, — užbaigė ginčą Petras.

Naujose kareivinėse lovos buvo dviauštės. Petrai teko gulti viršuje, o Petraičiui — apačioje, — taip įsakė viršila.

— Būk žmogus, aš negaliu viršų, — prašėsi Petras grandinio.

— Aš irgi negaliu. — užsispyrė suvalkietis. — Kodėl gi tu negali?

— Matai, aš sergu... — ieškojo žodžių sumeluoti Petras.

— Jo pūslė nesveika. Supranti? Serga žmogus ir tu, apačioje gulėdamas, be reikalo gali nukentėti... — išgelbėjo jį Jonas.

Petras dėkingai mirktelėjo jam. Petraitis ilgai kraptėsi pakaušį, bet baimė susilpnėjo:

— Tegul jau, — sutiko jis.

Kitą dieną visi šlavinėjo, tvarkėsi, bėgiojo po rajoną. Po savaitės paskirstė arklius. Petras gavo grynakraujį trakėną. Jį vadino Žaibu. Tai buvo jaunas, ketverių metų kaštanas. Jo šnervės visados neramiai virpėjo, arklys karpė ausimis ir niekaip negalėjo pamiršti savo seno šeimininko.

Kaip mokė laiškė tėvas. Petras paliko savo cukraus davinį ir vakare sušėrė arkliui, paskui ilgai šepėčiu valė jo blizgančius šonus.

— Baigt darbą! Rrrra-

miai! — subliovė ant visos arklidės kažkuris grandinis. Visi akimis praleido būrio vadą.

— Na, fabrikinį, prie šios mašinos, tur būt, pirmą kartą?

— Pirmą, tamsta vade.

— Žiūrėk, dantis pasaugok! Apie uodegą dažnai neslankiok... — Klausau.

— Kaip valai?

Petras neatsakė. Jis jautė, kad vis tiek nepataikys, todėl prikando liežuvi ir akimis rijo Norkų.

— Kaip valai?! — pakeltu balsu pakartojo karininkas.

— Gerai valau, tamsta vade, — nežinojo ką sakyti Petras. Jo prikastos lūpos pabalė.

— Varliukę valei?

Petro galvoje blykstelėjo mintis: "O kas gi ta varliukė?" Jis visą arklį valė gerai, todėl, jo manymu, ir varliukė turėjo būti išvalyta.

— Valiau, tamsta vade! — nelaukta ištarė jis ir nuraudė.

— Kakek arklio koją.

Petras sudavė žirgū per priekinę koją delnu. Arklys klusniai ją pakėlė.

— Kodėl meluoji? Kodėl apgaudinėjai savo viršininkus?! Pasirodo, tu ne visai aiškus tipelis.

Petras tylėjo. Jis jautėsi kaltas.

— Undžėnai!

— Klausau, tamsta vade, — kaip iš žemės išdygo viršila.

— Išmokyk. O už melavimo aš ką nors sugalvoju... — Undžėnas keikdamasis aiškino, kad varliukė — tai kanapos apačia, pats jos įdubimas, ir ją reikia gerokai pakrapštinti, kol bus šviri. Petras karštai ėmėsi darbo. Ypatingai sunku buvo išvalyti užpakalines.

— Netoli Petro vienas naujokas sukurtėjo. Jis neišlaikė.

— Bulota, klausyt mano komandos! — sužviogė viršila. — Laisvai! Pasitaisyti! Pradėsi savo valandą iš naujo. Rrrramiai.

Vėl tapo tylu.

Petras mintyse prakeiktinai keikė viską. Priešais jį ant sienos nutūpė riebi musė ir ėmė vaikščioti karnizo kraštu.

"Kad tik nesugalvotų man ant nosies", — pagalvojo jis ir kažkoki instinktu pajautė, kad kaip tik už tai ir nukentėjo Bulota. Atliekantiems bausmę jokiomis aplinkybėmis nebuvo galima judėti.

Po gero pusvalandžio Bulota vėl neišlaikė. Petras jautė, kaip jis, pasvyraęs visu ūgiu, nuvirto aukštiejininkas. Tuo tarpu į koridorių lėjo dežuruojantis karininkas. Jo balsas susiliejo su Undžėno riksmu:

— Kelt!

— Na kaip? — už gurbo paklausė Jonas.

— Perkūnas žino, ko jis

iš manęs nori? — Netylėk, kitaip užjodinėsi.

— Lengva tau pasakyti... — Norkus užsispyrė padaryti iš Petronio šilkinį, nieko negalvojantį kareivį. Jis atkakliai siekė savo, o Petrai kaskart darėsi vis sunkiau ir sunkiau. Papratęs viską apmąstyti, pasiginčyti ir daryti savaip, jis niekaip negalėjo susitaikyti su savo likimu ir vis dar spyriojosi.

Per apmokymą būrininkas vėl prikibo:

— Na, fabrikinį, kiek sveria misinginis mamonėlis?!

— Visus ir dar vieną, — neiškentė patyčių Petronis.

— Šu kuo kalbi? Pakartok!

Petras iki kraujo prikando lūpą.

"Nebus man nuo jo gyvenimo", — žybtelėjo mintis, o garsiai vos ištarė:

— Nežinau.

— Ne. Tu pakartok tai, ką pirmą sakei.

— Visus ir dar vieną.

Norkus išblyško, bet dėjosi nepykstąs.

— Aš tau visų neduosiu, o tiktai vieną... Vieną valandą po kardu!

— Klausau! Vieną valandą po kardu!

Po užsiėmimų, laisvalaikio, Petras ėjo atlikti bausmės. Pas viršilą Undžėną tokių balandėlių susirado visas būrys. Jis visiems priveržė karabinu diržus, kuriuos tik perkreipus galvą tebuvo galima užsimauti ant pečių. Surikiavo prie sienos dviejų metrų atstu, kad kareivis, griūdama visu ūgiu, neprasmuštų jį galvos.

Vyrai, prigludę kardo galvą prie peties ant ištiestos žemyn rankos, pagal komandą sustingo vietoje. Diržas varžė kvėpavimą ir skaudžiai spaudėsi į petį. Per kelias minutes nuo visų jau žliaugė prakaitas.

Netoli Petro vienas naujokas sukurtėjo. Jis neišlaikė.

— Bulota, klausyt mano komandos! — sužviogė viršila. — Laisvai! Pasitaisyti! Pradėsi savo valandą iš naujo. Rrrramiai.

Vėl tapo tylu.

Petras mintyse prakeiktinai keikė viską. Priešais jį ant sienos nutūpė riebi musė ir ėmė vaikščioti karnizo kraštu.

"Kad tik nesugalvotų man ant nosies", — pagalvojo jis ir kažkoki instinktu pajautė, kad kaip tik už tai ir nukentėjo Bulota. Atliekantiems bausmę jokiomis aplinkybėmis nebuvo galima judėti.

Po gero pusvalandžio Bulota vėl neišlaikė. Petras jautė, kaip jis, pasvyraęs visu ūgiu, nuvirto aukštiejininkas. Tuo tarpu į koridorių lėjo dežuruojantis karininkas. Jo balsas susiliejo su Undžėno riksmu:

— Kelt!

— Na, o jūs, paskui mane... — Visi, apauti blogais batais, pasiėmė iš piramidžių karabinus, prisijusę kardus ir ėjo į kareivinių rajoną.

— Kas per simuliacija? Undžėnai, pastatyk jį ant "Birutės kalno".

Petronis vėl jautė, kaip Undžėnas iš kažkur atvilko stalą, o vargšą Bulotą pastatė ant jo.

— Dabar praeis noras simuliuoti... — Jau baigdamas savo valandą, Petras išgirdo, kaip Bulota nuvirto nuo stalo. Kardas džerkstelėjo į grindis. Krintantį Bulotą vos sugavo užpakalyje pastatytas kareivis, jis buvo be sąmonės. Pačmę apalpusį kareivį už pažastų, jo nelaimės draugai nutempė jį į sanitarinę.

Pavymui karininkas pridėjo:

— Undžėnai, ateityje pakeisk paromis.

Po kelių minučių Petras išgirdo komandą

— Laisvai! Kardus į makštis!

Petras negalėjo atleisti kojos: ji buvo nutirpus. Rankos neklaušė ir negalėjo surasti makšties. Galva sukosi. Jis svirduliuodamas priėjo prie Undžėno.

Petrai pasidarė nebe naujienu stovėti po kardu. Pagal Norkaus išmones jis po savaitę vaikščiojo be vieno pentino, tupinėjo ir žingsniauvo po kareivinių koridorius "žąsių žingsniu". Pet trumpą laiką Petras pradėjo nebeskirti kairės nuo dešinės, dažnai klydo, tiesiog kažkas pakeitė vaikiną. Petras prarado pasitikėjimą savimi.

Kartą laisvalaikio metu, kai Petras rašė Verutei laiską, atėjo Undžėnas ir šuktelėjo:

— Vyrai, kieno batai blogi?!

— Mano.

— Man spaudžia.

— Aš blogus gavau, — klegėjo kareiviai.

— Kieno blogi batai — į kaire!

Gera dešimtis vyrų susigrūdė prie sienos.

— Dabar pasakykit, kas norit eiti į kiną! — vėl šuktelėjo viršila.

Čia norinčių atsirado daugiau. Kai kurie, nepatenkinti batais, taip pat prašėsi į kiną.

Petras niekur nesirengė eiti. Jis norėjo pabaigti laiską ir paskaityti žurnalą.

— Kieno blogi batai, tam į kiną negalima. Kiti stokit į dešinę, — aiškino viršila.

— Petraiti!

— Klausau.

— Tu būsi vyresnis. Vesk visus, kurie į kiną, į pulko virtuvę, tegul pasižiūri... — Vyrai ėmė murmėti.

— Rrrramiai! — suspigo Undžėnas. — Zengte-mars!

Visi vorėle patraukė skutū bulvių.

— Na, o jūs, paskui mane... — Visi, apauti blogais batais, pasiėmė iš piramidžių karabinus, prisijusę kardus ir ėjo į kareivinių rajoną.

— Klausyt mano komandos! — nutęsė viršila, — Bėgte-marš!

Visi sulingavo ir sunkiai lupsėjo suplūkta kareivinių kiemo žemė. Pentinai, pritardami jų žingsniams, dzinkšėjo sutartinę.

— Greičiau! — įsakinėjo Undžėnas.

Vyrai bėgiojo visą valandą. Pagaliau Undžėnui nusibodo šį išmonė.

— Na kaip? Batai nespaužia?

Per rikiuotę nuėjo kažkoks šlamesys. Nė vienas kareivis nepajudino lūpų, tačiau pasipiktinimas, tur būt, pats šnyptė ir veržėsi pro sukastus dantis lauk.

Prieš guldami kareiviai ilgai šaipėsi vieni iš kitų, nes jiems nieko kito nebeliko daryti.

— Na, kaip kinas? — šaipydamsis klausia vienas.

— Nieko, — atsako kitas. — Žiūrėjom, kaip antro pulko pirmo eskadrono naujokai savo batus platino.

— Na jau... Ar labai išsiplėtė?

— Kaip vyžos. Pilni aulai prakaito.

— O kine, brolyti, bulvės kaip žirniai, visus pirštus susipiausėčiau...

— Pas gerą ūkininką tokiom bulvikėm paršus šeria, o čia tik kinė gali matyti.

— Į mano batus galima dabar užsimerkus įsokti...

Kareiviai patys iš savęs juokėsi. Juokėsi neskaudžiai, užjausdami ir suprasdami, nes visi buvo tos pačios nelaimės draugai — naujokai.

Baigdami suorganizavo traukinį: vieni, suėmę auius, puškavo pro suspaustą plyšį orą, kiti, basomis kojomis mušė į grindis, tretį pratisai švilpė ir kaukė. Vienas naujokėlis ėmė skaičiuoti mėnesius iki tarnybos galo.

— Viens, du, trys... keturiolika!

— Važiuojam! — sušuko kaip vienas.

— Dar nepradėjo tarnauti, o jau skaičiuoja kada namo, — mūrmėjo seilindamas voką Petras.

— Petroni! — pašaukė dežurnuojantis.

— Aš!

— Tau, brolyti, ryt į ūkio dalį. Nuo pat ryto.

Petras pagalvojo, kad ūkio dalyje vėl kas nors jo laukia, todėl numojo ranka ir tingiai pasakė:

— Gerai.

—o—

Petras po rytinės mankštos ir pusryčių, sutvarkęs arklį, atėjo į ūkio dalį. Čia jo laukė viršila Undžėnas. Jis šiandien buvo gerai nusiteikęs.

— Tu, Petroni, girdėjau statybose dirbai?

— "Kodėl ne — fabrikinis?" — pagalvojo Petras.

— Prisėjo, — garsiai atsakė.

— Tinkuoti moki?

— Truputį.

— Štai ką, mano mielas, tu su Burneika šiandien eisite pas mane padirbėti, — visai nekariškai ir paprastai pasakė Undžėnas.

— Įrankius turite?

— Surasim.

Petrai buvo vis tiek, kur dirbti, tačiau jis ir tarnybos neužmiršo.

— O kaip su arkliais?

— Nepadvės... Pažiūrėkas nors. Aš jau įsakiau. Einau.

Visi trys neskubėdami išėjo į miestelį. Viršila vaišino juos cigaretėmis. Abu naujokai privengė savo viršininko ir ėjo gerokai atstu nuo jo.

Namuose Undžėnas paaiškino:

— Čia mano butas. Reikia jį pertinkuoti ir išdažyti... Na, jūs čia geriau žinote, ko reikia...

Petras išupinėjo sieną, išdraskė atšokusį tinką, sukaldė naujas balanas ir abu su Burneika taškėsi iki pietų. Petras vikriai lygino, o Burneika kelne drėbė ant sienos kalkes. Prieš pat pietus darbas nutrūko: nei dėžėje, nei statinėje nebuvo kalkių.

— Petroni, tu nueik į pulko ūkio dalį. Tenai už arklidžių yra kalkduobė, paimk kelis kibirus.

— Ar sargybinis mane praleis? — suabejojo Petras.

— Mažas tu, ar ką? Ims dabar tave su kalkėmis ir sustabdys...

— Geriau jūs raščiuką parašykite. Iš tenai negalima imti... Arklidžių kalkės.

— Aš tau pasakiau, tai ir viskas... Kaip nori, bet be kalkių nesugrįžk...

— Reiks vogti.

— Kaip nori... Nepaliksimu perpus išardytos sienos! Petras susiruošė eiti.

— Karininkui nepakliūk, — pamokė Undžėnas.

Mojuodamas tuščiais kibirais Petras tingiai ėjo prie kalkiaduobės. Jis tyčia norėjo atkreipti į save dėmesį, bet aplinkui nieko nebuvo. Jis

pridėjo kalkių ir pasuko atgal. Praėjo pro sargybą, išėjo į miestelį ir, kažką niūnuodamas, patraukė svarbiausia gatve.

"Reikia ką nors namiškams nupirkti ir pasiųsti... Vienas ėjimas", — pagalvojo Petras ir, pasistatęs kibirus ant šaligatvio, ėmė žiūrėti vitriną.

Kažkas prisilietė prie jo peties. Petronis staiga atsigrįžo... Priešais jį stovėjo pats eskadrono vadas — kapitonas Vazonis. Petras išsitempė kaip styga.

— Kodėl po vitriną žvalgais?

— Kaltas; tamsta eskadrono vade!

— Statutą žinai, kad prie vitrinų kareiviui stovėti negalima?

— Tikrai taip.

— Kurio būrio?

— Pirmo, tamsta vade.

— Kibirai tavo?

— Mano.

— Iš kur kalkes neši?

— Iš ūkio dalies.

— Kas leido?

— Viršila Undžėnas.

— Jis tam neturi teisės.

Nešk atgal. Aš patikrinsiu.

— Klausau.

Vazonis kalbėjo tyliai, kirčiuodamas kiekvieną žodį, o Petrai ir to užteko, kad jį išpiltų prakaitas.

Suvertęs kalkes atgal, Petras apie atsitikimą pasakė Undžėnui.

— Jautis! Kurių perkūnų prie vitrinų landai? Kam dar į šią košę mane įgrūdai? Kvailys neraliuotas!

Petras dabar pajuto, kad tikrai įkliuvo. Undžėnas išlėkė pirkti kalkių. Vos tik jis sugrįžo su savo pirkiniais, vos tik Burneika atmušė kirviu statinės dugną, kai raitas atlėkė Norkus.

— Undžėnai, siuntei Petronį kalkių?

— Nesiuočiau. Man ir taip jų per daug. Pusė statinės lieka.

Petras apstulbo. Jis žiūrėjo į viršilą ir nebežinojo ką sakyti. Burneika nusiuko. Šiame pokalbyje jo niekas

nelletė,

— Kodėl meluojį eskadrono vadui?

— Mane siuntė, tamsta vade. Jūs supraskit, kam man tos kalkės?

— Nemeiuok. Aš lėtirsiu, kur tu jas tempel.

— Tamsta vade, jūs paklauskit Burneiką. Mes kartu dirbom.

Dar nespėjus Norkui išsižioti, Burneika, kapodamas žodžius, išpyškino:

— Aš nieko nemačiau, tamsta vade.

Petras pradėjo drebėti. Jis nesąmoningai veleno:

— Aš dar raštelio prašiau... Aš sakiau, kad taip bus... Aš...

— Burneika, siuntė viršila Undžėnas Petronį? — dar kartą paklausė Norkus.

— Nežinau.

— Aš ju msaiškiai sakiau:

man ir taip kalkių per daug, — kreivai nusišypsojo Undžėnas.

(Bus daugiau)

AMERIKIEČIŲ INVAZIJA Į MENULĮ NEPAVYKO

CAPE CANAVRAL. — Amerikiečių bandymas pasiųsti satelitą į mėnulį nenusisekė. Raketa, kuri nešė satelitą, sprogo vos 10 mylių pakilus. Raketa buvo i trijų dalių, kurios turėjo veikti viena po kitos. Pirmajai sprogu, aišku, kitos nebegalėjo atlikti savo uždavinį. Raketa degdama nukrito į vandenyną.

Kitas bandymas bus ateiinantį mėnesį, kada mėnulis vėl bus arčiausiai mūsų planetos.

Lietuvių Apšildymo Firma

Rose Heating -- Tinsmith Co.

844 Broadview Ave. HO. 6-1623
Krautuvė: 723 Gerrard E.

Didelis pasirinkimas krosnių: gazo - alyvos - anglių - stokerių. Conversion burners.

Vandens tankai - gazo ir elektros. Namų Vėsintuvai Vartotų radiatorių, vonių ir šildytuvų, kurenamų gazais, alyva ar profas gazu, tinkamų dėl gyvenamų namų ar vasarnamių.

Savininkai ZALECKIAI

Viskas Dėl Gyvenamųjų Namų

SHEPPARD'S

Baldų ir Elektrinių Reikmenų Krautuvė

30" "Guziko paspaudimo" pečiai \$269.00 už
1438 Queen St. W. LE. 6-6515
\$179.00.

Toronto, Ont.

Dabar parduodama:

Cesterfildai \$349.00 už \$179.00

40" Pilnai automatiškai elektriniai pečiai \$349.00 už \$249.00.

\$449.00 už \$349.00.

Miegamojo kambario setai po \$89.00 ir daugiau Devenportai \$49.00

Televizijos G.E. ir Philco 1958 modelio ir visoki kiti baldai parduodama už žemiausias kainas ir su žemu įmokėjimu.

Krautuvė atdara nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

G.E. Šaldytuvai (Deepfreezers) 11 k. pėdų

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Patapalas

Telefonas: LI. 46917

Neseniai buvo užbaigtas darbas naujos požeminio traukinio Maskvoje linijos, kuri jungia miesto centrą su vienu priemiesčiu, kuriame randasi Tarybų Sąjungos industrinė ir agrikultūrinė paroda,

botanikos sodas ir TSRS Mokslų Akademija. Dabar požeminis Maskvos gelžkelis turi 47 stotis ir 135 kilometrų ilgio. Nuotraukoje matote vestibulą Parodos stotyje.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, rugpjūčio 22 d., Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Prašome visus narius ir nares dalyvauti. Turime aptarimų eilę svarbių reikalų.
Kuopos Valdyba

Padėkos Žodis

Liaudies Balso Administracijai

Gerb. Draugai:

Aš norėčiau išreikšti padėką jums ir visiems kitiems, kurie turėjo ką bendra su pikniku ir laikraščiu, už suteiktą progą laimėti Liaudies Balso pikniko žvaigždės kontestą. Ypatingai aš noriu padėkoti mano menedžeriams, Petroniui, Vaivilai ir Naujokaičiui, ir visiems hamiltoniečiams už davimą man paramos.

Aš branginsiu Taurę visą savo gyvenimą ir prisiminsiu kasdieną. Dar kartą ačiū visiems.

Myrna L. Skinulis

BERNAS. — Du vengrų bėgliai buvo įsiveržę į Vengrijos legaciją čionai ginkluoti ir bandė apiplėšti. Mato mai norėjo išvogti dokumentus.

Legacijos nariams ginantis vienas buvo sunkiai sužeistas. Kitą suėmė policija.

Sergėjus Bondarchuk, kuris ukrainų filme Ivan Franko vaidina Franko vaidmenį. Franko buvo ugingas kovotojas už Ukrainą, kurio raš-

ta buvo kaip koks žibintas visai ukrainiečių tautai. Filmas bus rodomas Bellevue teatre, College ir Brunswick, pradedant rugpjūčio 25.

Torontiečių Kronika

Mirė F. Jankauskas

Praėjusią savaitę šeštadienį buvo palaidotas Frank (Pranas) Jankauskas. Mirė būdamas apie 73 metų amžiaus. Pastaruosius kelis metus sirgino ir matyti, kad jis turėjo kaulų vėžį.

Velionis buvo laisvų pažiūrų žmogus, gerai apsiskaitęs. Sveikas būdamas aktyviai veikė lietuvių organizacijose.

Prieš pirmą pasaulinį karą jis buvo išvykęs į Jungtines Valstijas. Po karo grįžo Lietuvon, o iš tenai emigravo į Kanadą. Paėjo iš Šiaurės apskrities, Pakruojo valsčiaus.

Draugas K. Kilikevičius prie kapo pasakė paskutinio atsisveikinimo žodį.

Lankėsi Toronte

Grįždami iš Jungtinių Valstijų buvo sustoję Toronte draugai Knystautai su savo sūneliu. Buvo užėję į Liaudies Balso raštinę, atsinaujino laikraštį ir dar paaukojo \$6.00 jo reikalams.

Knystautai yra seni montrealiečiai, taipgi seni Liaudies Balso skaitytojai.

Negaluoja

Teko girdėti, kad Verutė Kaminskiene nesijaučia gerai — skauda kojas. Gydosiu namuose, gydytojų priežiūroje.

Kaminskai gyvena ant savo fermos, netoli Westono.

Atsisveikinom su Draugu A. Karpavičium

Praėjusią savaitę penktadienio vakare Lietuvių salėje įvyko parengimas, kurį suruošė vietinė Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos kuopa, tikslu sukelti pinigines paramos draugijos tikslams. Taipgi, kad ta pačia proga pasinaudojus atsisveikinti su draugu Aleku Karpavičium, kuris išvyksta Tarybų Lietuvon.

Alekas Karpavičius darbuosi unijoje, pažangiose organizacijose nuo pat atvykimo į Kanadą. Eilę metų išbuvo KLLD Toronto kuopos valdybos pirmininku. Aktyviai dalyvavo Liaudies Bal-

so vajuose. Vienu žodžiu, buvo pažangus darbuotojas.

Buvo pasakyta keletas trumpų atsisveikinimo kalbų, o prie to dar įteikta nuo draugų ir draugių dovana atminčiai.

Buvo atvykusių ir svečių. Draugai Kokliai buvo atvykę net iš tabako farmų apylinkės. Iš Hamiltono buvo draugai Petroniai, Markevičius ir Aršauskas.

Linkime draugui A. Karpavičiui laimingos kelionės ir sėkmingai įsikurti grįžus į tėvynę.

Susilaukė Daugiau Anūkų

Joana ir Jonas Leišiai, Kuktarų marti ir sūnus, rugpjūčio 7 d. susilaukė sūnų. Tėvai džiaugiasi susilaukę įpėdinio, o Kuktarai padidėjimu anūkų būrelio.

Reporteris

MIRTIES SLĖNIS PRIE ŠEŠUPĖS

(Atkelta nuo 4 pusl.) užpildė kitą dieną, antradienį. Tos dienos rytą brezentu apdengtais sunkvežimiais iš kalėjimo prie duobės ėmė vežti suimtuosius lietuvius: tarybiniais laikais buvusius seniūnus, viršaičius, kooperatyvų tarnautojus, naujakurius ir kitus, kurie buvo įtarti arba įskysti rėmę tarybų valdžią. Aštuntoje duobėje buvo užkasta tą dieną daugiau kaip tūkstantis lietuvių. Šaudė ta pati ypatingoji smogikų komanda.

(Iš brošiūros "Siurpus Lietuvos Istorijos Puslapis")

PEKINAS. — Liaudies Kinija iš Šiaurės Korėjos jau ištraukė 100,000 savo karių.

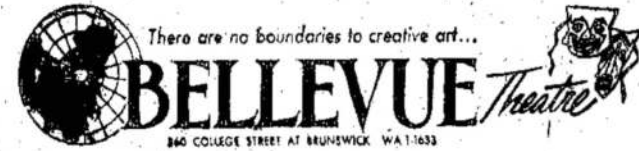
Pradedant Pirmadienį, Rugpjūčio 25

IVAN FRANKO

Ukrainos poetas
Karštas! Revoliucinis! Dinamiškas!

Du ukrainiški spalvoti filmai
A Cossack Beyond The Danube

Visa liaudies opera su Ivanu Patrožinskiu

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

991 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2.-5191
Toronto

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Talsome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

Savininkai A. A. Gužauskai

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pa-eina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko aki-niu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924.